

Brüssel, 27. november 2018  
(OR. en)

---

Institutsioonidevaheline  
dokument:  
2018/0231(COD)

---

14257/1/18  
REV 1

|             |              |
|-------------|--------------|
| COMPET 772  | SAN 391      |
| MI 834      | DENLEG 99    |
| IND 343     | PHYTOSAN 30  |
| CONSOM 315  | SEMENCES 19  |
| JUSTCIV 275 | STATIS 73    |
| AGRI 552    | ECOFIN 1052  |
| AGRIFIN 132 | CADREFIN 353 |
| VETER 82    | IA 372       |
| AGRILEG 199 | CODEC 1995   |
| ANIMAUX 23  |              |

## MÄRKUS

|                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Saatja:           | Alaliste esindajate komitee (COREPER I)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Saaja:            | Nõukogu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Eelmise dok nr:   | 13836/18 COMPET 730 MI 789 IND 317 CONSOM 303 JUSTCIV 260<br>AGRI 522 AGRIFIN 119 VETER 75 AGRILEG 183 ANIMAUX 21 SAN 373<br>DENLEG 96 PHYTOSAN 28 SEMENCES 18 STATIS 70 ECOFIN 1008<br>CADREFIN 318 IA 350 CODEC 1875                                                                                                                                                                                 |
| Komisjoni dok nr: | 9890/18 COMPET 427 MI 439 IND 158 CONSOM 168 JUSTCIV 141 AGRI<br>275 AGRIFIN 55 VETER 48 AGRILEG 89 ANIMAUX 8 SAN 184 DENLEG<br>48 PHYTOSAN 16 SEMENCES 7 STATIS 38 ECOFIN 590 CADREFIN 84<br>IA 192 CODEC 1001 + ADD 1                                                                                                                                                                                |
| Teema:            | Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, millega<br>luuakse ühtse turu, ettevõtete, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega<br>ettevõtjate konkurentsivõime ja Euroopa statistika programm ning<br>tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 99/2013, (EL) nr 1287/2013,<br>(EL) nr 254/2014, (EL) nr 258/2014, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 2017/826<br>- <i>Osaline üldine lähenemisviis</i> |

## **I. SISSEJUHATUS**

1. Komisjon esitas 7. juunil 2018 Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepaneku Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega luuakse ühtse turu, ettevõtete, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime ja Euroopa statistika programm ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 99/2013, (EL) nr 1287/2013, (EL) nr 254/2014, (EL) nr 258/2014, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 2017/826.
2. Programmi eesmärk on tugevdada siseturu juhtimist, võimaldada tarbijatel, ettevõtetel ja avaliku sektori asutustel turgude integreerimisest ja avamisest täiel määral kasu saada, suurendada ettevõtete, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõimet ning luua Euroopa statistika raamistik. Ettepaneku kohaselt kehtestatakse programm järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ajavahemikuks ehk aastateks 2021–2027. Programmi on koondatud meetmed, mida praeguse mitmeaastase finantsraamistiku vältel rahastati kuue varasema programmi (Euroopa statistikaprogramm; COSME; tarbijakaitseprogramm; teatavaid tegevusi finantsaruandluse ja auditeerimise valdkonnas toetav programm; toiduahela, loomade tervise ja heaolu ning taimetervise ja taimse paljundusmaterjaliga seonduv määrus; tarbijate ja muude finantsteenuste lõppkasutajate kaasatust toetav määrus) alusel, ning see sisaldab ka mõningaid uusi algatusi. Programmi kavandatud rahastamispakett on kokku 4,1 miljardit eurot.
3. Kuna kavandatud määrus on mitmeaastase finantsraamistikuga seotud ettepanekute paketi üks osa, on kõik eelarvemõjuga sätted ja horisontaalsed sätted kõrvale tõstetud ning seetõttu ka asjaomasest osalisest üldisest lähenemisviisist välja jäetud, kuni tehakse täiendavaid edusamme mitmeaastase finantsraamistiku osas. Need sätted, mis on tekstis esitatud nurksulgudes, käsitlevad kolmandate riikide osalemist (põhjendused 55 ja 56), liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises (põhjendus 80), programmi rakendamise rahastamispaketti (artikli 4 lõige 1), erieesmärkide jaoks eraldatavaid summasid (artikli 4 lõige 2), programmiga assotsieerunud kolmandate riikide osalemist (artikkel 5) ning viidet InvestEU määrusele (artikkel 15).

4. Euroopa Parlamendi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon (IMCO) määras raportööriks Nicola Danti (S&D, IT) ning kavatseb hääletada raporti projekti üle 2019. aasta jaanuaris. Parlamendi täiskogul peaks hääletus toimuma eeldatavasti 2019. aasta veebruaris või märtsis.
5. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu ja esitas selle 17. oktoobril 2018<sup>1</sup>, Regioonide Komitee ei ole aga oma arvamust veel esitanud.

## **II. TÖÖ NÕUKOGUS**

1. Konkurentsivõime ja majanduskasvu töörühm (tööstus), mida on vajaduse korral tugevdatud muude asjaomaste töörühmade ekspertidega, on 2018. aasta juuni ja novembri vahelisel ajal toimunud koosolekutel komisjoni ettepanekut põhjalikult analüüsinud.
2. Ettepanekuga kaasnevat mõjuhindangut<sup>2</sup> analüüsiti üksikasjalikult kahel töörühma koosolekul 3. ja 13. juulil 2018. Mõjuhindangu analüüsimine näitas, et delegatsioonid suures osas toetavad kavandatava määruse eesmärki, samuti komisjoni poolt väljapakutud meetodeid, kriteeriume ja valikuvariante.
3. Delegatsioonid olid üldiselt komisjoni ettepanekuga rahul. Kuna programmi on koondatud meetmed, mida rahastati varem kuue erineva programmi alusel, siis võtsid delegatsioonid teadmiseks komisjoni selgitused, et programm aitab kaasa lihtsustamisele ning meetmete vahelise sünergia suurendamisele ja paremale ärakasutamisele, vähendab kattumist ning näeb ette paindlikuma ja kulutõhusama rahastamisraamistiku.

---

<sup>1</sup> Dok 13680/18.

<sup>2</sup> Dok 9890/18 ADD 2–3.

4. Pärast töörühma tasandil toimunud arutelusid esitatud eesistujariigi kompromisstekst hõlmab siiski mitmeid algse ettepaneku muudatusettepanekuid, mis on seotud eelkõige järgmisega:
- määruse pealkirjas ja reguleerimisesemes mainitakse konkreetselt taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonda, võttes arvesse selle valdkonna osakaalu programmi üldises rahastamispaketis;
  - üksikasjalikumad sätted programmi rakendamise ja juhtimise kohta, sealhulgas tööprogrammide kehtestamise, Euroopa statistikasüsteemi komitee rolli, kahe täiendava komitee pakutava abi ning programmi vahehindamise kohta;
  - programmi eesmärgid, eelkõige seoses turuosaliste põhjendamatute ebavõrdse kohtlemise ennetamisega, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate toetamisega, sealhulgas turismisektoris, oskuste arendamisega, pöörates erilist tähelepanu digiüleminekule, tarbijate huvidega ja Euroopa statistikaga;
  - üksikasjalikud sätted rahastamiskõlblike meetmete, rahastamiskõlblike üksuste, rahastamiskõlblike kulude ja kaasrahastamise määrade kohta taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonnas;
  - üksikasjalikud sätted rahastamiskõlblike meetmete kohta Euroopa statistika valdkonnas.
5. Eesistujariigi kompromisstekst on esitatud käesoleva märkuse lisas (muudatused võrreldes eelmise ingliskeelse dokumendiga 13836/18 on märgitud järgmiselt: uus tekst on **paksus allajoonitud** kirjas ning välja jäetud tekst on läbi kriipsutatud). Kompromiss ei hõlma kavandatava määruse põhjenduste 55, 56 ja 80, artikli 4 lõigete 1 ja 2, artikli 5 punkti d ja artikli 15 nurksulgudes teksti, mis on seotud I osa punktis 3 nimetatud küsimustega.

Lisaks on pandud sulgudesse ettepaneku artikli 14 lõige 2, kuna nõukogu teistes ettevalmistavates organites on veel käimas arutelud horisontaalsete eeskirjade üle, millega reguleeritakse toetuse andmist kvaliteedimärgise saanud meetmetele ning nähakse ette toetuse andmise muud kumulatiivsed, võrreldavad tingimused.

Seetõttu on eesmärk saavutada ainult osaline üldine lähenemisviis.

6. Lisas esitatud eesistujariigi kompromisstekst kajastab eesistujariigi ja liikmesriikide jätkuvaid jõupingutusi õige tasakaalu leidmiseks erinevate huvide ja eesmärkide vahel. Seda arutati alaliste esindajate komitee (COREPER I) 14. novembri 2018. aasta koosolekul. Selle arutelu tulemusena selgus, et suurem osa delegatsioonidest saab eesistujariigi kompromissteksti toetada. Eesistujariik järeldas, et kompromisstekst on hea alus osalise üldise lähenemisviisi saavutamiseks nõukogu (konkurentsivõime) 29. novembri 2018. aasta istungil.

Tuleb märkida, et Ühendkuningriik on esitanud parlamentaarse analüüsi reservatsiooni kogu teksti suhtes.

### **III. KOKKUVÕTE**

Nõukogul palutakse leppida lisas esitatud kompromissteksti põhjal kokku kõnealuse komisjoni ettepaneku suhtes võetavas osalises üldises lähenemisviisis.

Ettepanek:

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,**

**millega luuakse ühtse turu, ettevõtete, sealhulgas väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime, taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonna ja Euroopa statistika programm ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 99/2013, (EL) nr 1287/2013, (EL) nr 254/2014, (EL) nr 258/2014, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 2017/826<sup>3</sup>**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle

artikli 43 lõiget 2, artikli 168 lõike 4 punkti b ning artikleid 114, 173 ja 338,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust<sup>4</sup>,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust<sup>5</sup>,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

---

<sup>3</sup> UK: parlamentaarse analüüsi reservatsioon.

<sup>4</sup> ELT C , , lk .

<sup>5</sup> ELT C , , lk .

ning arvestades järgmist:

- (1) Siseturg on Euroopa Liidu nurgakivi. Alates selle loomisest on siseturg olnud oluline majanduskasvu, konkurentsivõime ja tööhõive edendaja. See on loonud uusi võimalusi ja mastaabisäästu Euroopa ettevõtetele, eelkõige mikro-, väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKEd), ning tugevdanud nende tööstusalast konkurentsivõimet. Siseturg on aidanud luua töökohti ning pakkunud tarbijatele laiemat valikut madalamate hindadega. Seda võib jätkuvalt käsitada vahendina, mis aitab üles ehitada tugevamat, tasakaalustatumat ja õiglasemat majandust. Siseturg on üks liidu tähtsamatest saavutustest ja suurim vara süveneva üleilmastumise tingimustes.
- (2) Siseturg peab pidevalt kohanema kiiresti muutuva keskkonnaga, mida iseloomustab digitaalne revolutsioon ja üleilmastumine. Digitaalse innovatsiooni uus ajastu pakub ettevõtjatele ja üksikisikutele jätkuvalt võimalusi, loob uusi tooteid ja ärimudeleid ning uusi võimalusi kvaliteetse statistika tõhusaks tegemiseks, kuid tekitab ka küsimusi reguleerimise ja jõustamise valdkonnas.
- (3) Märkimisväärne osa liidu õigusaktidest käsitleb siseturu toimimist. Need hõlmavad eelkõige konkurentsivõimet, standardimist, vastavushindamist, tarbijakaitset, turujärelevalvet ning taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonda, kuid samuti eeskirju, mis käsitlevad äri-, kaubandus- ja finantstehinguid, Euroopa statistika tegemist ning ausa konkurentsi edendamist, tagades seejuures võrdsed võimalused, mis on siseturu toimimiseks hädavajalik.
- (4) Samas esineb endiselt põhjendamatuid ja ebaproportsionaalseid tõkkeid ja tekib uusi, mis takistavad siseturu nõuetekohast toimimist. Eeskirjade vastuvõtmine on vaid esimene samm, samavõrd tähtis on nende rakendamine. Lõpuks on siin küsimus kodanike usalduses liidu vastu ja usus selle suutlikkusse saavutada tulemusi, luua töökohti ja hoogustada majanduskasvu, kaitstes samal ajal avalikku huvi.

- (5) Praegu on olemas mitu liidu tasandi programmi, mis käsitlevad ettevõtete, sealhulgas VKEde konkurentsivõimet, tarbijakaitset, finantsteenuste tarbijaid ja lõppkasutajaid, poliitika kujundamist finantsteenuste valdkonnas ning taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonnas. Mõningaid täiendavaid meetmeid rahastatakse otseselt siseturu eelarveridadelt. On vaja ühtlustada ja kasutada eri meetmete vahelist sünergiat ning tagada paindlikum ja sujuvam raamistik, et rahastada meetmeid, mille eesmärk on saavutada hästi toimiv siseturg kõige kulutasuvamal viisil. Seetõttu on vaja uut programmi, mis koondaks kokku varem nendest muudest programmidest rahastatud meetmed ja muude asjaomaste eelarveridade alt rahastatud meetmed. Programm peaks sisaldama ka uusi algatusi, mille eesmärk on parandada siseturu toimimist.
- (6) Euroopa statistika arendamise, tegemise ja levitamise suhtes kohaldatakse eraldi Euroopa statistikaprogrammi, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 99/2013<sup>6</sup>. Euroopa statistika tegemise ja levitamise järjepidevuse tagamiseks peaks uus programm sisaldama ka Euroopa statistikaprogrammiga hõlmatud tegevusi, luues raamistiku Euroopa statistika arendamiseks, tegemiseks ja levitamiseks. Uue programmiga tuleks kehtestada Euroopa statistika finantsraamistik, et tagada kvaliteetne, võrreldav ja usaldusväärne Euroopa statistika, mis toetaks kõigi liidu poliitikavaldkondade kujundamist, elluviimist, järelvalvet ja hindamist. Ametialast sõltumatust kui ühte kõige tähtsamat põhimõtet nähakse vajaliku eeltingimusena Euroopa statistika arendamiseks, tegemiseks ja levitamiseks.

---

<sup>6</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 99/2013 Euroopa statistikaprogrammi 2013–2017 kohta (ELT L 39, 9.2.2013, lk 12).

- (6a) Euroopa statistikaprogrammi alusel arendatav, tehtav ja levitatav kvaliteetne Euroopa statistika on äärmiselt oluline tõenduspõhiste otsuste tegemisel, see peaks olema õigeaegselt kättesaadav kooskõlas Euroopa statistika tegevusjuhise põhimõtetega ja aitama rakendada liidu tegevuspõhimõtteid, nagu on kajastatud Euroopa Liidu toimimise lepingus, milleks on tugevdatud ja integreeritud majandusjuhtimine, sotsiaalne, majanduslik ja territoriaalne ühtekuuluvus, jätkusuutlik areng, põllumajanduspoliitika, Euroopa sotsiaalne mõõde ja üleilmastumine.
- (6b) Euroopa statistika on liidu otsuste tegemiseks ja liidu algatuste tulemuslikkuse ja mõju mõõtmiseks hädavajalik. Seepärast tuleks Euroopa statistika jätkuval tegemisel ja arendamisel tagada kogu liitu hõlmav lähenemisviis ja minna siseturust kaugemale, et hõlmata kõiki liidu meetmeid ja poliitikavaldkondi, sealhulgas anda ettevõtetele ja kodanikele võimekus teha teadlikke otsuseid. Selleks et reageerida õigesti poliitika kujundamise nõudmistele, tuleb vajaduse korral tagada sooliselt eristatud andmed.

- (6c) Võttes arvesse Euroopa statistikaprogrammi horisontaalset iseloomu, kohaldatakse Euroopa statistikaprogrammi suhtes erinõudeid, eeskätt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 223/2009<sup>7</sup> sätestatud nõudeid, eelkõige seoses statistikaalaste põhimõtete järgimisega, Euroopa statistikasüsteemi toimimise ja juhtimisega, sealhulgas Euroopa statistikasüsteemi komitee ja komisjoni (Eurostat) rolli ja ülesannetega, ning statistikaalaste tegevuskavade koostamise ja rakendamise.
- (6d) Vastavalt määrusele (EÜ) nr 223/2009 on programm saadetud eelnevaks tutvumiseks Euroopa statistikasüsteemi komiteele.
- (7) Seepärast on asjakohane luua siseturu, ettevõtete, sealhulgas mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime, kodanike ja tarbijate kaitsmise ja mõjuvõimu suurendamise, taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonna ning Euroopa statistika programm (edaspidi „programm“). Programm peaks kehtima seitse aastat (2021–2027).

---

<sup>7</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2009. aasta määrus (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1101/2008 (konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta), nõukogu määruse (EÜ) nr 322/97 (ühenduse statistika kohta) ja nõukogu otsuse 89/382/EMÜ, Euratom (millega luuakse Euroopa ühenduste statistikaprogrammi komitee) kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 87, 31.3.2009, lk 164).

- (8) Programm peaks toetama siseturu nõuetekohast toimimist toetavate liidu õigusaktide kavandamist, rakendamist ja jõustamist. Programm peaks toetama õigete tingimuste loomist, et anda suurem mõjuvõim kõigile siseturu osalistele: ettevõtetele, kodanikele, sealhulgas tarbijatele, kodanikuühiskonnale ja riigiasutustele. Seega peaks programmi eesmärk olema tagada ettevõtete ja eriti VKEde konkurentsivõime ja suutlikkuse suurendamine, sealhulgas turismisektoris, aga ka toetada tarbijakaitse ja ohutuseeskirjade täitmist ning suurendada ettevõtete ja üksikisikute teadlikkust, andes neile õiged vahendid, teadmised ja pädevused teadlike otsuste tegemiseks ning oma osaluse suurendamiseks liidu poliitika kujundamises. Lisaks peaks programm tugevdama õigus- ja halduskoostööd, eelkõige parimate tavade vahetamise, teadmiste ja pädevuste arendamise kaudu, kasutades muu hulgas strateegilisi riigihankeid. Programmi eesmärk peaks olema ka toetada selliste kvaliteetsete Euroopa ja rahvusvaheliste standardite väljatöötamist, mis aitavad liidu õigusakte rakendada. See hõlmab ka standardite kehtestamist finantsaruandluse ja auditeerimise valdkonnas, aidates nõnda kaasa liidu kapitaliturgude läbipaistvuse ja sujuva toimimise tagamisele ning investorikaitse parandamisele. Programm peaks toetama eeskirjade koostamist ja standardite kehtestamist ka sidusrühmade võimalikult laialdase kaasamise kaudu. Programmi eesmärk peaks olema ka selliste liidu õigusaktide rakendamise ja jõustamise toetamine, mis tagavad inimeste, loomade ja taimede tervise kõrge taseme, inimeste ja loomade heaolu kaitse ning toidu- ja söödaohutuse, austades samal ajal kestliku arengu põhimõtteid. Peale selle peaks programm toetama kvaliteetse Euroopa statistika tegemist kooskõlas määruses (EÜ) nr 223/2009 sätestatud ja Euroopa statistika tegevusjuhises üksikasjalikumalt kirjeldatud statistikapõhimõtetega.

- (9) Kaasaegne siseturg edendab konkurentsi ja toob kasu tarbijatele, ettevõtetele ja töötajatele. Pidevalt muutuva teenuste siseturu võimaluste parem ärakasutamine peaks aitama Euroopa ettevõtetel luua töökohti ja laieneda piiriüleselt, pakkuda suuremat valikut teenuseid parema hinnaga ning säilitada samal ajal kõrged standardid nii tarbijatele kui ka töötajatele. Selle saavutamiseks peaks programm aitama kõrvaldada allesjäänud põhjendamatud ja ebaseaduslikud tõkked ja tagama õigusraamistiku, mis arvestaks uute uuenduslike ärimudelitega, sealhulgas sotsiaalse ettevõtlusega ja mittetehnoloogilise innovatsiooniga.
- (10) Õiguslikud siseturutakistused on paljude tööstustoodete puhul kõrvaldatud ennetusmehhanismide ja ühiste eeskirjade vastuvõtmise kaudu ning vastavate liidu eeskirjade puudumise korral vastastikuse tunnustamise põhimõtte rakendamise kaudu. Valdkondades, kus liidu õigusaktid puuduvad, tähendab vastastikuse tunnustamise põhimõtte seda, et ühes liikmesriigis seaduslikult turustatavate toodete suhtes kehtib vaba liikumise õigus ja neid võib müüa teises liikmesriigis. Kui aga vastastikuse tunnustamise kohaldamine on puudulik, raskendab see äriühingute pääsu teiste liikmesriikide turgudele. Vaatamata turu suurele integreeritusele kaupade valdkonnas, tähendab see kaotatud võimalusi majanduse jaoks üldiselt. Seepärast peaks programmi eesmärk olema parandada vastastikuse tunnustamise kohaldamist kaupade valdkonnas ja piirata tugevama turujärelevalve kaudu ebaseaduslike ja nõuetele mittevastavate kaupade turule jõudmist.
- (11) Uued õigusliku reguleerimise ja jõustamisega seotud probleemid on seotud digitaalsest revolutsioonist tingitud kiiresti muutuva keskkonnaga, hõlmates näiteks selliseid teemasid nagu küberturvalisus, asjade internet ja tehisintellekt. Kahju tekkimise korral on oluline tooteohutust ja vastutust käsitlevate rangete eeskirjade olemasolu, millega tagada selline poliitiline reageering, mis võimaldab Euroopa kodanikel, sealhulgas tarbijatel ja ettevõtetel sellistest eeskirjadest kasu saada. Seepärast peaks programm kaasa aitama innovatsiooni edendava liidu tootevastutuse korra kiirele kohandamisele ja jõustamisele.

- (12) Liidu õigusaktidele mittevastavate toodete turuleviimine seab ebasoodsasse olukorda need, kes nõudeid järgivad, ning võib ohustada tarbijaid. Turujärelevalveasutused on sageli alarahastatud ja nende tegevusulatus jääb ühe riigi piiresse, samal ajal kui ettevõtjad kauplevad liidu või isegi ülemaailmsel tasandil. Turujärelevalveasutustel on eelkõige e-kaubanduse puhul suuri raskusi kolmandatest riikidest imporditud, kuid nõuetele mittevastavate toodete jälgimisega ja nende jurisdiktsioonis vastutava asutuse kindlakstegemisega. Seepärast peaks programm püüdma parandada toodete nõuetele vastavust, pakkudes ettevõtjatele sobilikke stiimuleid, tõhustades vastavuse kontrollimist ning edendades täitevasutuste tihedamat piiriülest koostööd. Samuti peaks programm kaasa aitama olemasoleva turujärelevalve raamistiku tugevdamisele, toetama eri liikmesriikide turujärelevalveasutuste ühismeetmeid, parandama teabevahetust ning edendama turujärelevalvetoimingute lähenemist ja tihedamat lõimumist.
- (13) Tooteohutus on meie ühine mure. Vastavushindamisasutused kontrollivad enne toodete turulelaskmist nende vastavust kehtestatud ohutusnõuetele. Seetõttu on ülimalt oluline, et vastavushindamisasutused oleksid usaldusväärsed ja pädevad. Liit on loonud vastavushindamisasutuste akrediteerimissüsteemi, mille raames kontrollitakse nende pädevust, erapooletust ja sõltumatust. Praegu on peamine ülesanne hoida kogu akrediteerimissüsteem vastavuses tehnika viimase tasemega ja tagada, et süsteemi kohaldatakse ühetaolise rangusega kogu liidus. Seepärast tuleks programmiga toetada meetmeid, mis tagavad vastavushindamisasutustes regulatiivsete nõuete jätkuva täitmise ning tõhustavad Euroopa akrediteerimissüsteemi eelkõige uutes poliitikavaldkondades, toetades Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 765/2008<sup>8</sup> artiklis 14 osutatud Euroopa akrediteerimiskoostöö organisatsiooni (EA) loomist.

---

<sup>8</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (ELT L 218, 13.8.2008, lk 30).

- (14) Võrgupõhiste kaubandus- ja reisiteenuste tõttu ei tunne tarbijaturud enam riigipiire ja seepärast on oluline tagada, et liidus elavatele tarbijatele oleks tagatud piisav kaitse kolmandates riikides asuvatelt ettevõtjatelt kaupade ja teenuste importimisel. Seepärast peaks programm võimaldama vajaduse korral toetada koostööd peamisteks kaubanduspartneriteks olevate kolmandate riikide asjaomaste asutustega.
- (15) Avaliku sektori asutused kasutavad avalikke hankeid selleks, et saada kulutatud avaliku sektori raha eest suuremat väärtust ning muuta siseturg innovatiivsemaks, jätkusuutlikumaks, kaasavamaks ja konkurentsivõimelisemaks. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/23/EL<sup>9</sup>, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/24/EL<sup>10</sup> ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/25/EL<sup>11</sup> on sätestatud liidu sisemajanduse koguproduktist 14 %<sup>12</sup> moodustava avalike hangete turu integratsiooni ja tõhusa toimimise õigusraamistik, mis on kasulik avaliku sektori asutustele, ettevõtetele ja kodanikele, sealhulgas tarbijatele. Seepärast tuleks programmiga toetada meetmeid, millega tagatakse strateegiliste riigihangete laialdasem kasutuselevõtt, avaliku sektori hankijate tegevuse kutseliseks muutmine, VKEde parem pääs riigihanketurgudele, paremad andmed, läbipaistvus ja ausus, hangete kiirem üleviimine digitaalsesse keskkonda ja ühishangete edendamine, tugevdades selleks partnerlust liikmesriikidega, parandades andmete kogumist ja analüüsimist muu hulgas asjaomaste IT-vahendite arendamise kaudu, toetades kogemuste ja heade tavade vahetamist, andes suuniseid, edendades kasulikke kaubanduslepinguid, tugevdades koostööd riigi ametiasutuste vahel ja käivitades katseprojekte.

---

<sup>9</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 1).

<sup>10</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

<sup>11</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

<sup>12</sup> Euroopa Komisjoni 3. oktoobri 2017. aasta teatis „Kuidas rakendada Euroopa riigihanked kogu Euroopa teenistusse“ (COM(2017) 572).

- (16) Programmi eesmärkide saavutamiseks ning kodanike ja ettevõtete elu lihtsustamiseks on vaja kvaliteetseid kasutajakeskseid avalikke teenuseid. Piiriülese tegevuse pidev ja kindel kasv siseturul nõuab ajakohast teavet ettevõtete ja kodanike õiguste kohta, aga ka haldusformaalsusi selgitavat teavet. Lisaks muutub oluliseks õigusnõustamine ja abi riikidevahelisel tasandil tekkinud probleemide lahendamisel. Samuti tuleb lihtsal ja tõhusal viisil luua side riiklike haldusasutuste vahel ja hinnata siseturu toimimist kohapeal. Programm peaks seega toetama järgmisi olemasolevaid siseturu juhtimise vahendeid: portaali „Teie Euroopa,“ mis peaks olema tulevase ühtse digivärava alustala, portaali „Teie Euroopa Nõuanne,“ SOLVITit, siseturu infosüsteemi ja siseturu tulemustabelit, et parandada kodanike igapäevaelu ja suurendada ettevõtete suutlikkust piiriüleselt kaubelda. Programm peaks samuti toetama tegevusi, mille käigus kasutatakse haldusandmeallikaid, et minimeerida andmeedastuskoormust Euroopa statistika tegemisel.
- (17) Programm peaks toetama liidu õigusraamistiku väljatöötamist äriühinguõiguse ja äriühingu üldjuhtimise valdkonnas, aga ka lepinguõigust, et muuta äritegevus tõhusamaks ja konkurentsivõimelisemaks, pakkudes samal ajal kaitset sidusrühmadele, keda ettevõtete tegevus mõjutab, ning et reageerida uutele poliitilistele väljakutsetele. Samuti peaks programm tagama asjaomase õigustiku nõuetekohase hindamise, rakendamise ja jõustamise, sidusrühmade teavitamise ja abistamise ning teabevahetuse edendamise asjaomases valdkonnas. Programm peaks jätkuvalt toetama ka komisjoni algatusi andmepõhise majanduse ja innovatsiooni jaoks selge ja kohandatud õigusraamistiku loomiseks. Need algatused on vajalikud õiguskindluse suurendamiseks seoses lepinguõiguse ja lepinguvälise õigusega, eelkõige seoses vastutuse, turvalisuse, eetika ja privaatsusega või nende kombinatsiooniga selliste uute tehnoloogiate puhul nagu asjade internet, tehisintellekt, robotika ja 3D-printimine. Programmi eesmärk peaks olema andmepõhise äritegevuse arendamine, kuna see määrab liidu majanduse positsiooni üleilmses konkurentsivõimelises keskkonnas.

- (18) Samuti peaks programm edendama rahapesu ja terrorismi rahastamise vastast võitlust käsitleva liidu õigusraamistiku nõuetekohast ja täielikku rakendamist ja kohaldamist liikmesriikides ning edasise poliitika väljatöötamist uute probleemide lahendamiseks kõnealuses valdkonnas. Programm peaks toetama üleeuroopalist huvi pakkuvate rahvusvaheliste organisatsioonide, näiteks Euroopa Nõukogu rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise meetmeid hindava eksperdikomitee asjaomast tegevust.
- (19) Finantsteenuste, finantsstabiilsuse ja kapitaliturgude liidu ja jätkusuutliku rahanduse valdkonna siseturu rakendamine ja arendamine sõltub suuresti liidu võetud tõendus põhjustest poliitikameetmetest. Selle eesmärgi saavutamiseks peaks komisjonil olema aktiivne roll finantsturgude ja finantsstabiilsuse pideval jälgimisel, liikmesriikides liidu õigusaktide rakendamise hindamisel, olemasolevate õigusaktide eesmärgipärasuse hindamisel ning võimalike meetmete kindlaksmääramisel uute riskide tekkimise korral, kaasates pidevalt sidusrühmi kogu poliitikatsükli vältel. Selline tegevus sõltub analüüside, uuringute, koolitusmaterjalide, ülevaadete, vastavushindamiste, hindamiste ja kvaliteetse statistika koostamisest ning seda toetavad IT-süsteemid ja kommunikatsioonivahendid.
- (20) Arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 sätestatud siseturg hõlmab süsteemi, mis tagab, et konkurentsi ei moonutata, peaks programm toetama liidu konkurentsipoliitikat, võrgustikke ning koostööd liikmesriikide ametiasutuste ja kohtutega, aga ka laiema sidusrühmade ringi kaasamist, et tutvustada ja selgitada liidu konkurentsipoliitikast tulenevaid õigusi, eeliseid ja kohustusi.

- (21) Programm peaks tegelema majanduse ja ettevõtluskeskkonna jätkuva ümberkujundamise ning eeskätt plahvatuslikult suureneva andmete hulga ja nende kasutamise radikaalse mõjuga konkurentsile ja siseturu toimimisele, arvestades seda, et nii ettevõtjad kui ka nende nõustajad kasutavad üha laialdasemalt tehisintellekti ja muid IT-vahendeid ja -pädevust. Samuti on oluline, et programm toetaks võrgustikke ja koostööd liikmesriikide ametiasutuste ja kohtutega, arvestades et moonutamata konkurents ja siseturu toimimine sõltuvad olulisel määral just nende asutuste tegevusest. Pidades silmas konkurentsipoliitika erilist rolli väljaspool liitu toimuva konkurentsivastase tegevuse kaudu siseturule tekkiva kahju ärahoidmisel, peaks programm vajaduse korral toetama ka koostööd kolmandate riikide ametiasutustega. Teavitamistegevuse laiendamine on vajalik ka selleks, et rohkem kodanikke ja ettevõtteid saaks õiglasest konkurentsist siseturul täiel määral kasu. Arvestades, et mitmed programmi algatused on uued ning programmi konkurentsi käsitlevat osa mõjutavad kõige enam näiteks tehisintellekti, algoritmide, suurandmete, küberturvalisuse ja küberkriminalistika tehnoloogia valdkonnaga seotud siseturu konkurentsitingimuste dünaamilised arengud, mille tempot ja suurusjärku on raske hinnata, eeldatakse, et programmi selle osa muutuvatele vajadustele reageerimiseks on vaja paindlikkust.
- (22) Äärmiselt oluline on Euroopa ettevõtete konkurentsivõime tugevdamine, tagades samal ajal võrdsed võimalused ning avatud ja konkurentsivõimelise siseturu. VKEd on Euroopa majanduse tõukejõuks, moodustades 99 % kõigist Euroopa ettevõtetest<sup>13</sup>, andes kaks kolmandikku töökohtadest ja aidates oluliselt kaasa uute töökohtade loomisele nii piirkondlikul kui ka kohalikul tasandil.

---

<sup>13</sup> VKEde tulemuslikkuse ülevaade – 2016.

- (23) VKEdel on ühised probleemid, mis suuremaid ettevõtteid samavõrd ei mõjuta, näiteks rahastamise ja oskustööliste leidmine, halduskoormuse leevendamine, loovuse ja innovatsiooni rakendamine, sealhulgas riigihangete kaudu, turulepääs ja rahvusvahelistumise edendamine. Programm peaks selliste turutõrgetega tegelema proportsionaalselt, moonutamata seejuures põhjendamatult konkurentsi siseturul.
- (23a) VKEde toetuseks tööprogrammide kehtestamisel tuleks võtta arvesse Euroopa väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act“ strateegilisi sätteid ja selle tulemuslikkuse läbivaatamist. Samuti tuleks pöörata tähelepanu VKEde saadikute võrgustiku kaalutlustele.
- (23b) Programm peaks käsitlema VKEsid, nagu need on määratletud komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ<sup>14</sup>. Käesoleva määruse kohaldamisel peaks komisjon seoses VKEdega konsulteerima kõikide asjakohaste sidusrühmadega, sealhulgas VKEsid esindavate avaliku ja erasektori organisatsioonidega ning liikmesriikide kaubanduse edendamise organisatsioonidega.
- (24) Paljud liidu konkurentsivõime probleemid on seotud sellega, et VKEdel on raske juurde pääseda rahastamisele, sest neil tuleb näha suurt vaeva, et tõestada oma krediitvõimelisust, ja neil pole piisavalt tagatist. Täiendavad rahastamisprobleemid tulenevad VKEde konkurentsivõime säilitamise vajadusest, näiteks tegeledes digiteerimise, rahvusvahelistumise ja innovatsiooniga ning oma töötajate oskuste täiendamisega. Piiratud juurdepääs rahastamisele mõjutab negatiivselt uute ettevõtete loomist, nende kasvu ja püsijäämise määra, samuti uute ettevõtjate valmisolekut võtta üle elujõulisi ettevõtteid ettevõtte omanikuvahetuse kontekstis.

---

<sup>14</sup> Komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitus 2003/361/EÜ mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratluse kohta (ELT L 124, 20.5.2003, lk 36).

- (25) Et ületada need turutõrked ning tagada, et VKEd etendavad jätkuvalt oma rolli liidu majanduse konkurentsivõime tagamisel, tuleb VKEsid, sealhulgas idu- ja kasvufirmasid, täiendavalt toetada võla- ja omakapitaliinstrumentide kaudu, mis nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega [...] <sup>15</sup> loodava InvestEU fondi VKEde komponendi raames. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1287/2013 <sup>16</sup> alusel kasutusele võetud laenu tagamisrahastu on tõestanud oma lisaväärtust ja eeldatavalt annab see positiivse panuse vähemalt 500 000 VKEle; jätkuprogramm luuakse InvestEU fondi VKEde komponendi raames.
- (26) Käesoleva programmi poliitilisi eesmärke ei rahastata mitte üksnes toetuste, vaid ka InvestEU fondi VKEde komponenti kuuluvate rahastamisvahendite ja eelarvetagatise kaudu. Turuprobleemide või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamiseks tuleks rahalist toetust kasutada proportsionaalselt ning meetmed ei tohiks dubleerida või välja tõrjuda erasektori poolset rahastamist ega moonutada konkurentsi siseturul. Meetmetel peaks olema selge Euroopa tasandi lisaväärtus.

---

<sup>15</sup> COM(2018) 439 final.

<sup>16</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1287/2013, millega kehtestatakse ettevõtete konkurentsivõime ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate programm (COSME) (2014–2020) ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1639/2006/EÜ (ELT L 347, 20.12.2013, lk 33).

- (27) Programm peaks pakkuma VKEdele tõhusat tuge kogu nende elutsükli vältel. See peaks tuginema VKEde ja tööstussektoriga seoses saavutatud ainulaadsetele teadmistele ja asjatundlikkusele ning pikaajalisele koostöökogemusele Euroopa, riikliku ja piirkondliku tasandi sidusrühmadega. Toetus peaks tuginema heale kogemusele seoses Euroopa ettevõtlusvõrgustikuga, mis on ühtne teeninduspunkt, mille kaudu aidatakse VKEdel parandada konkurentsivõimet ja arendada äritegevust nii siseturul kui ka muudel turgudel. Võrgustik kavatses jätkata teenuste pakkumist teiste liidu programmide, eelkõige programmi „Euroopa horisont“ raames, kasutades nende programmide rahalisi vahendeid. Lisaks sellele peaks uute ettevõtjate mentorlussüsteem jääma vahendiks, mis võimaldab värsketel ettevõtjatel või nendeks saada soovijatel hankida ettevõtluskogemust kontakti kaudu mõne teise riigi kogenud ettevõtjaga ja seega parandada ettevõtlusalast võimekust. Programm peaks veelgi laienema ja suurendama oma geograafilist ulatust ning pakkuma seega ettevõtjatele rohkem selliseid kontaktivõimalusi, täiendades vajaduse korral liidu muid algatusi.
- (27a) Kuigi tuginetakse olemasolevatest VKEsid toetavatest meetmetest saadud kogemustele, on samuti tähtis olla avatud uutele VKEsid käsitlevatele meetmetele, pidades silmas VKEde muutuvat olukorda ühtsel turul, nt seoses digiteerimise ja regulatiivse koormusega.

- (28) Klastrid on strateegiline vahend VKEde konkurentsivõime suurendamiseks ja nende kasvu kiirendamiseks, sest need pakuvad soodsat ettevõtluskeskkonda. Klasterite ühistegevuse algatused peaksid saavutama kriitilise massi, et kiirendada VKEde kasvu. Need peaksid jääma avatuks kolmandate riikide VKEde osalemisele. Spetsiaalsete ökosüsteemide ühendamise kaudu loovad klastrid VKEdele uusi ärivõimalusi ja lõimivad need paremini Euroopa ja maailma strateegilistesse väärtusahelatesse. Tuleks toetada riikidevaheliste, sealhulgas piirkondadevaheliste partnerlusstrateegiate väljatöötamist ja ühismeetmete elluviimist, mida toetab Euroopa klasterite koostööplatvorm. Jätkusuutlikku partnerlust tuleks toetada rahastamise jätkamisega, tingimusel et saavutatakse tulemuste ja osalemise suhtes seatud eesmärgid. Otsetoetust VKEdele tuleks anda klasteriorganisatsioonide kaudu, kui tegemist on järgmisega: kõrgetasemelise tehnoloogia, uute ärimudelite, vähese CO<sub>2</sub>-heitega ja ressursitõhusate lahenduste kasutuselevõtt, loovuse ja disaini edendamine, oskuste täiendamine, andekate inimeste kaasamine, ettevõtluse kiirendamine ja rahvusvahelistumine. Kaasata tuleks muud VKEdele suunatud spetsiaalsed toetusmeetmed, mis on mõeldud tööstusliku ümberkujundamise ja aruka spetsialiseerumise strateegiate rakendamise hõlbustamiseks. Programm peaks seega aitama kaasa majanduskasvule ja looma seoseid liidu (digitaalsete) innovatsioonikeskuste ning ühtekuuluvuspoliitika ja programmi „Euroopa horisont“ raames tehtavate investeeringutega. Uurida võib ka sünergiat programmiga „Erasmus“.
- (29) Loovus ja innovatsioon on liidu tööstuse väärtusahelate konkurentsivõime seisukohast väga olulised. Need kiirendavad tööstuse moderniseerimist ja aitavad kaasa aruka ja kaasava jätkusuutliku majanduskasvu saavutamisele. VKEd on aga loovuse ja innovatsiooni kasutamises maha jäänud. Programm peaks seega toetama loomepõhise innovatsiooni ning digitaal- ja tööstuse ümberkujundamisega seotud sihipäraseid meetmeid, võrgustikke ja partnerlusi kogu tööstuse väärtusahelas.

- (30) Euroopa standarditel on siseturul väga oluline roll. Standardid on ettevõtete, eriti VKEde konkurentsivõime seisukohalt üliolulised. Standardid on ka liidu õigusakte ja poliitikat toetav tähtis abivahend mitmes olulises valdkonnas, nagu energeetika, kliimamuutused, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia, ressursside säästev kasutamine, innovatsioon, tooteohutus, tarbijakaitse, tööohutus ja töötingimused ning vananev elanikkond, andes seega positiivse panuse ühiskonnale tervikuna.
- (31) Euroopa standardimistegevust reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1025/2012<sup>17</sup> ning viiakse ellu pikaajalise avaliku ja erasektori partnerluse kaudu, mis on oluline nii kõnealuses määruses kui ka liidu üldises ja valdkondlikus standardimispoliitikas sätestatud eesmärkide saavutamiseks.
- (32) Hästi toimiv ühine finantsaruandluse raamistik on esmatähtis siseturu jaoks ning kapitaliturgude tulemuslikuks toimimiseks ja finantsteenuste integreeritud turu saavutamiseks kapitaliturgude liidu kontekstis.

---

<sup>17</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 12).

(33) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1606/2002<sup>18</sup> tuleks Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogus vastu võetud rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid (IFRSid) ja rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite tõlgendamise komitee tõlgendused inkorporeerida liidu õigusesse, et neid kohaldaksid äriühingud, kelle väärtpaberid on noteeritud reguleeritud turul liidus, ainult siis, kui IFRSid vastavad kõnealuses määruuses sätestatud kriteeriumidele, sh nõudele, et raamatupidamisaruanne peab andma „õige ja õiglase ülevaate“, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/34/EL<sup>19</sup> artikli 4 lõikes 3, ja on Euroopa üldsuse huvides. Sellised rahvusvahelised raamatupidamisstandardid on vaja välja töötada läbipaistva ja demokraatlikule kontrollile alluva protsessi kaudu. Seega on IFRSidel siseturu toimimises oluline roll ning liit on otseselt huvitatud, et IFRSide väljatöötamise ja heakskiitmise protsess tagaks siseturu õigusraamistiku nõuetega kooskõlas olevad standardid. Seepärast on oluline kehtestada IFRSide sihtasutuse asjakohane rahastamiskord.

---

<sup>18</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. juuli 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1606/2002 rahvusvaheliste raamatupidamisstandardite kohaldamise kohta (EÜT L 243, 11.9.2002, lk 1).

<sup>19</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/34/EL teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ (ELT L 182, 29.6.2013, lk 19).

(34) Võttes arvesse Euroopa finantsaruandluse nõuanderühma (EFRAG) rolli selle hindamisel, kas IFRSid vastavad liidu õiguse ja poliitika nõuetele, mis on sätestatud määruses (EÜ) nr 1606/2002, on vaja, et liit tagaks ka EFRAGi stabiilse rahastamise ja seega toetaks selle rahastamist. Tehnilises tegevuses peaks EFRAG keskenduma komisjoni tehnilisele nõustamisele IFRSide kinnitamisel ja asjakohasele osalemisele nende väljatöötamise protsessis ning tagama selle, et liidu huve võetaks rahvusvahelises standardite kehtestamise protsessis asjakohaselt arvesse. Need huvid peaksid hõlmama „konservatiivsuse“ mõistet, direktiiviga 2013/34/EL kehtestatud „õige ja õiglase ülevaate“ ja määruses (EÜ) nr 1606/2002 sätestatud „Euroopa üldsuse huvide“ nõude säilitamist, võttes arvesse standardite mõju finantsstabiilsusele ja majandusele. Euroopa finantsaruandluse nõuanderühma (EFRAG) osana tuleks luua ka Euroopa ettevõtete aruandluslabor, et edendada innovatsiooni ja parimaid tavasid äriühingute aruandluse valdkonnas. Selle raames saavad ettevõtted ja investorid jagada parimaid tavasid eelkõige muu kui finantsala aruandluse ja jätkusuutlikkusega seotud aruandluse valdkonnas.

- (35) Kohustusliku auditeerimise valdkonnas moodustas järelevalverühm, mis on Rahvusvahelise Arvestusekspertide Föderatsiooni (IFAC) haldusreformi järelevalve eest vastutav rahvusvaheline organisatsioon, 2005. aastal avaliku huvi järelevalve nõukogu (PIOB). PIOBi ülesanne on jälgida rahvusvaheliste auditeerimisstandardite (ISAd) vastuvõtmiseni viivat protsessi ning muid IFACi tegevusi, mis on üldistes huvides. Auditeerimisstandardeid on võimalik vastu võtta liidus kohaldamiseks eelkõige tingimusel, et need on välja töötatud nõuetekohase läbipaistva menetluse käigus avaliku järelevalve all ja läbipaistvuse tingimustes, nagu on nõutud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ<sup>20</sup> artikliga 26. Arvestades rahvusvaheliste auditeerimisstandardite kasutuselevõttu liidus ja PIOBi keskset rolli selles, et tagada nende vastavus direktiivi 2006/43/EÜ nõuetele, on oluline tagada asjakohane kord PIOBi rahastamiseks.
- (36) Liit aitab kaasa tarbijakaitse kõrge taseme tagamisele ning tarbijatele suurema mõjuvõimu ja siseturul keskse koha andmisele liikmesriikide poliitika toetamise ja täiendamise teel, püüdes tagada, et kodanikud saavad tarbijatena täielikult osa siseturu hüvedest ning nende ohutus, õiguslikud ning majandushuvid on seejuures nõuetekohaselt kaitstud konkreetsete meetmete abil. Samuti peab liit tagama, et tarbija- ja tooteohutusalased õigusaktid oleksid kohapeal nõuetekohaselt ja võrdselt täidetud ning et ettevõtetele oleks siseturul tagatud võrdsed võimalused ja aus konkurents. Lisaks sellele on vaja suurendada tarbijate mõjuvõimu, neid julgustada ja abistada jätkusuutlike valikute tegemisel, toetades seega kestlikku energia- ja ressursitõhusat ringmajandust.

---

<sup>20</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit ning millega muudetakse nõukogu direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 84/253/EMÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 87).

- (37) Programmi eesmärk peaks olema suurendada tarbijate, ettevõtete, kodanikuühiskonna ja ametiasutuste teadlikkust liidu tarbija- ja ohutusalastest õigusaktidest ning anda tarbijatele ja nende esindusorganisatsioonidele riiklikul ja liidu tasandil rohkem võimalusi, toetades Euroopa Tarbijaliitude Ametit (BEUC), mis on kõigis asjakohastes liidu poliitikavaldkondades tarbijate huve esindav pikaajaline ja tunnustatud vabaühendus, ning tarbijate standardimises osalemise koordineerimise Euroopa ühingut (ANEC), mis esindab tarbijate huve standardimisküsimustes. Seda tehes tuleks erilist tähelepanu pöörata uutele turundõuetele, mis on seotud säästva tarbimise edendamise ning haavatavuse ennetamisega, samuti majanduse digiteerimisest või uute tarbimisharjumuste ja ärimudelite arengust tulenevatele probleemidele. Programm peaks toetama asjakohase teabe väljatöötamist turgude, poliitiliste probleemide, esilekerkivate küsimuste ja käitumisviiside kohta ning liidu tarbijate tulemustabelite avaldamist.
- (38) Programm peaks toetama riikide pädevaid asutusi, sealhulgas tooteohutuse järelevalve eest vastutavaid asutusi, kes teevad eelkõige koostööd ohtlikke tooteid käsitleva liidu kiire teabevahetuse süsteemi kaudu. Samuti peaks programm toetama Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/95/EÜ<sup>21</sup> ja määruse (EÜ) nr 765/2008 nõuete täitmist seoses tarbijakaitse ja tooteohutuse, aga ka tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku ning rahvusvahelise koostööga kolmandate riikide ja liidu asjaomaste ametiasutuste vahel. Lisaks peaks programm tagama, et kõik tarbijad ja kauplendid saaksid kasutada vaidluste kohtuvälist lahendamist, vaidluste internetipõhist lahendamist ning et nende käsutuses oleks teave õiguskaitsevõimaluste kohta.

---

<sup>21</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta (EÜT L 11, 15.1.2002, lk 4).

- (39) Euroopa tarbijakeskuste võrgustik aitab kasu saada liidu tarbijaõigustest, kui tarbijad ostavad kas internetis või reisides piiriülevalt kaupu ja teenuseid siseturul ja EMPs. Seda kolmekümnest keskusest koosnevat võrgustikku rahastatakse ühiselt liidu tarbijakaitseprogrammide ja oma rohkem kui kümne tegevusaasta jooksul on see tõestanud oma lisaväärtust tarbijate ja kauplejate usalduse suurendamisel siseturu vastu. Võrgustik menetleb aastas üle 100 000 tarbijanõude ning jõuab ajakirjanduse ja veebipõhise teavitustegevuse kaudu miljonite kodanikeni. See on üks liidu kõige väärtuslikumatest kodanike abivõrgustikest ning enamikus selle keskustes on sisse seatud kontaktpunktid siseturu õigusaktide, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/123/EÜ<sup>22</sup> jaoks, ning selle tegevuse hinnangus rõhutatakse võrgustiku toimimise jätkamise tähtsust. Samuti kavatses võrgustik välja töötada vastastikused kokkulepped kolmandate riikide sarnaste asutustega.
- (40) Mais 2017 viis komisjon läbi liidu tarbija- ja turustamisõiguse toimivuskontrolli, mis tõi esile vajaduse tagada parem eeskirjade täitmine ja lihtsustada kahju hüvitamist tarbijatele, kes on kannatanud kahju tarbijaõiguse rikkumise tõttu. Selle tulemusena võttis komisjon aprillis 2018 vastu „Uue kokkuleppe tarbijatega“, et tagada muu hulgas tarbijate võrdne kohtlemine kõikjal siseturul kahetiste kvaliteedistandardite tingimustes, liikmesriikide parem nõuete täitmise suutlikkus, tõhusam tooteohutus, parem rahvusvaheline koostöö ja uued võimalused õiguste kaitseks, eelkõige pädevate üksuste esindushagide kaudu. Programm peaks toetama tarbijapoliitikat teadlikkuse suurendamise ja teadmiste kogumise, tarbijaorganisatsioonide ja tarbijakaitseasutuste suutlikkuse suurendamise ja parimate tavade vahetamise, koostöövõrkude loomise ja turuteabe väljatöötamise, tarbijate jaoks siseturu toimimise tõendusbaasi tugevdamise, aga ka IT-süsteemide ja kommunikatsioonivahendite kaudu.

---

<sup>22</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/123/EÜ teenuste kohta siseturul (EÜT L 376, 27.12.2006, lk 36).

- (41) Kodanikke mõjutab eelkõige finantsteenuste turgude toimimine. Finantsteenused on siseturu põhikomponent ning nõuavad reguleerimist ja järelevalvet käsitlevat kindlat raamistikku, mis üksnes ei taga finantsstabiilsuse ja jätkusuutliku majanduse, vaid pakub kõrgetasemelist kaitset ka tarbijatele ja muudele finantsteenuste lõppkasutajatele, sealhulgas jaeinvestoritele, hoiustajatele, kindlustusvõtjatele, pensionifondide liikmetele ja neist tulu saajatele, üksikaktsionäridele, laenuvõtjatele ja VKEdele. Oluline on suurendada nende võimet osaleda finantssektori poliitikakujundamises.
- (42) Seepärast peaks programm jätkama suutlikkuse suurendamise programmiga (2017–2020) hõlmatud konkreetsete meetmete toetamist, millega laiendatakse tarbijate ja muude finantsteenuste lõppkasutajate kaasatust liidu poliitika kujundamisse, nagu see on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/826<sup>23</sup>, millega jätkati aastate 2012–2017 katseprogrammi ja ettevalmistavat tegevust. See on vajalik selleks, et poliitikakujundajad saaksid muude huvirühmade kui finantssektori töötajate arvamusi ning tarbijate ja muude finantsteenuste lõppkasutajate huvide paremaks esindamiseks. Selle tulemuseks peaks olema parem finantsteenuste poliitika, eelkõige tänu üldsuse paremale arusaamisele finantsmääruses käsitletavatest küsimustest, ja parem finantskirjaoskus.

---

<sup>23</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/826, millega luuakse liidu programm teatavate tegevuste toetamiseks, et suurendada tarbijate ja muude finantsteenuste lõppkasutajate kaasatust liidu poliitika kujundamisse finantsteenuste valdkonnas ajavahemikuks 2017–2020 (ELT L 129, 19.5.2017, lk 17).

- (43) Komisjon andis aastatel 2012–2013 pilootprojekti ja aastatel 2014–2016 ettevalmistava tegevuse raames iga-aastase avaliku projektikonkursi kaudu toetust kahele organisatsioonile. Need kaks organisatsiooni on Finance Watch, mis loodi liidu toetuste abil 2011. aastal Belgia õiguse kohaselt rahvusvahelise mittetulundusühinguna, ja Better Finance, mis tekkis siis, kui alates 2009. aastast hakati varasemaid Euroopa föderatsioone ja osanike liituseid järjestikku ümber korraldama ja ümber nimetama. Määruse (EL) nr 2017/826 alusel kehtestatud suutlikkuse suurendamise programmi kohaselt on need kaks organisatsiooni ainsad toetusesaajad. Seepärast on vaja neid organisatsioone programmi raames ka edaspidi kaasrahastada. Kõnealuse rahastamise puhul tuleks siiski hinnata seatud eesmärkide saavutamist, tuginedes rahastamise tulemuslikkuse ja mõju põhjalikule hindamisele.
- (44) Kõrgetasemeline tervisekaitse taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonnas on vajalik siseturu tõhusaks toimimiseks. See on ühiskonna ja siseturu toimimise eeltingimus. Piiriülesed terviseohud ja toiduga seotud hirmud takistavad siseturu toimimist, piirates inimeste ja kaupade liikumist ning tekitades häireid tootmises.
- (45) Taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonna liidu õiguse üldine eesmärk on edendada inimeste, loomade ja taimede tervise kaitse kõrget taset, toetada loomade heaolu edendamist, tagada tarbijate kaitse ja teavitatuse kõrge tase ning kõrgetasemeline keskkonnakaitse, sealhulgas bioloogilise mitmekesisuse säilitamine, parandades seejuures Euroopa toidu ja sööda tootmise jätkusuutlikkust, tõhustades kvaliteedistandardeid kogu liidus, suurendades liidu toidu- ja söödatööstuse konkurentsivõimet ning soodustades töökohtade loomist.

(46) Arvestades selliste meetmete erilist iseloomu, mis on seotud inimeste, loomade ja taimede tervise kaitse kõrge tasemega, tuleb käesolevas määruses sätestada toetuskõlblikkuse erikriteeriumid toetuste andmiseks ja avalike hangete kasutamiseks. Erandina Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL, Euratom) 2018/1046<sup>24</sup> ja tagantjärele kohaldamise välistamise põhimõttest peaksid erakorraliste meetmete kulud nende kiireloomulisuse ja ettenägematu olemuse tõttu olema rahastamiskõlblikud ja hõlmama ka kulusid, mis on tekkinud seoses loomataudi või taimkahjustaja esinemise kahtlusega, tingimusel et selline kahtlus leiab hiljem kinnitust ja sellest teavitatakse komisjoni. Komisjon peaks võtma vastavad eelarvelised kulukohustused ja tegema rahastamiskõlblike kuludega seotud maksed pärast juriidilistele kohustustele allakirjutamist ja liikmesriikide esitatud maksetaotluste hindamist. Kulud peaksid olema rahastamiskõlblikud ka selliste ennetus- ja kaitsemeetmete puhul, mida on võetud olukorras, kus mõni loomataudidest või zoonoosidest esineb või levib kolmandas riigis, liikmesriigis või ülemeremaades ja -territooriumidel ja ohustab otseselt tervisealast olukorda liidus, aga ka selliste kaitsemeetmete või muu asjassepuutuva tegevuse puhul, millega toetatakse taimetervisealast olukorda liidus.

---

<sup>24</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193 30.7.2018, lk 1).

- (47) Liikmesriikide korraldatav ametlik kontroll on oluline vahend, mille abil kontrollida ja jälgida, kas liidu asjaomaseid nõudeid rakendatakse, järgitakse ja täidetakse. Ametlike kontrollisüsteemide tõhusus ja tulemuslikkus on ülioluline, et säilitada inimeste, loomade ja taimede ohutuse kõrge tase ning tagada keskkonna ja loomade heaolu kõrgel tasemel kaitse. Selliste kontrollimeetmete jaoks peaks olema kättesaadav liidu rahaline toetus. Eelkõige peaksid rahalist toetust saama Euroopa Liidu referentlaborid, Euroopa Liidu referentkeskused ja riiklikud taimetervise referentlaborid, et aidata neil katta komisjoni poolt heaks kiidetud tööprogrammide rakendamise kaasnevaid kulusid. Kuna ametlike kontrollide tõhusus sõltub ka sellest, kas kontrolliasutuste käsutuses on kvalifitseeritud tööjõudu, kellel on nõuetekohased teadmised liidu õigusest, peaks liit aitama kaasa nende koolitamisele ja pädevate asutuste korraldatud asjakohaste vahetusprogrammide korraldamisele.
- (47a) Antimikroobikumiresistentsus on nii liidus kui ka mujal maailmas üha suurenev terviseprobleem. Seepärast peaks olema võimalik kaasrahastada käesoleva programmi alusel meetmeid, millega toetatakse võitlust antimikroobikumiresistentsuse vastu.
- (48) *(osaliselt üle viidud põhjendusse 6a)*
- (49) *(üle viidud põhjendusse 6b)*
- (50) *(üle viidud põhjendusse 6c)*
- (51) *(üle viidud põhjendusse 6d)*
- (52) Liit ja liikmesriigid on võtnud kohustuse rakendada ÜRO kestliku arengu tegevuskava 2030. Aidates kaasa kestliku arengu tegevuskava 2030 elluviimisele, edendavad liit ja liikmesriigid tugevamat, jätkusuutlikumat, kaasavamamat, turvalisemat ja jõukamat Euroopat. Programm peaks aitama kaasa tegevuskava 2030 elluviimisele, sealhulgas kestliku arengu majandusliku, sotsiaalse ja keskkonnamõõdme tasakaalustamise kaudu.

- (53) Võttes arvesse kliimamuutustega toimetuleku olulisust kooskõlas liidu kohustustega Pariisi kliimaleppe rakendamise osas ning selleks et viia ellu ÜRO kestliku arengu eesmärgid, peaks käesolev programm aitama kliimaküsimusi peavoolustada ja panustada üldeesmärgi saavutamisse, st sellesse, et liidu eelarvekulutustest eraldataks 25 % kliimaeesmärkide saavutamise toetamiseks. Asjakohased meetmed määratakse kindlaks programmi ettevalmistamise ja rakendamise käigus ning neid hinnatakse uuesti programmi hindamis- ja läbivaatamismenetluse käigus.
- (54) Käesoleva määrusega kehtestatakse programmile rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus Euroopa Parlamendi ja nõukogu peamine juhis [*reference to be updated as appropriate according to the new inter-institutional agreement*: Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahel 2. detsembril 2013. aastal eelarvedistsipliini, eelarvealase koostöö ning usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmitud institutsioonidevahelise kokkuleppe<sup>25</sup> punkti 17] tähenduses.
- [(55) Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga on ette nähtud koostöö programmi alla kuuluvates valdkondades ühelt poolt liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Euroopa Majanduspiirkonnas osalevate Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni riikide vahel. Samuti tuleks ette näha programmis osalemise võimalus teistele riikidele, sealhulgas liidu naaberriikidele ning riikidele, kes taotlevad liidu liikmeks saamist, kandidaatriikidele ja ühinevatele riikidele. Lisaks peaks programm olema Euroopa statistika valdkonnas avatud Šveitsile kooskõlas Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga statistikaalase koostöö kohta<sup>26</sup>.]

---

<sup>25</sup> ELT C 373, 20.12.2013, lk 1. Kokkulepe on kättesaadav:

[http://eur-lex.europa.eu/legal-](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC)

[content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C\\_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC)

<sup>26</sup> ELT L 90, 28.3.2006, lk 2.

- [(56) Euroopa Majanduspiirkonda kuuluvad kolmandad riigid võivad liidu programmides osaleda koostöö raames, mis kehtestati EMP lepinguga, milles on sätestatud, et programme rakendatakse kõnealuse lepingu kohaselt tehtava otsuse alusel. Kolmandad riigid võivad osaleda ka muude õiguslike vahendite alusel. Käesolevasse määrusesse tuleks lisada eraldi säte, et anda vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastasele Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikoja õigused ja juurdepääs, mida neil on vaja oma asjakohaste volituste täieulatuslikuks kasutamiseks.]
- (57) Programmi suhtes kohaldatakse finantsmäärust. Selles sätestatakse liidu eelarve täitmise eeskirjad, sealhulgas eeskirjad toetuste, auhindade ja hangete rahastamiskõlblikkuse kohta.
- (58) Varasemate programmide ja eelarveridade alusel rakendatud meetmed on osutunud asjakohasteks ja need tuleks säilitada. Programmi raames võetavate uute meetmete eesmärk on eelkõige toetada hästitoimivat siseturgu. Selleks et muuta programmi rakendamine lihtsamaks ja paindlikumaks ning tagada seeläbi eesmärkide parem täitmine, tuleks meetmete määratlemisel lähtuda üksnes üldkateegooriatest. Samuti peaks programm sisaldama konkurentsivõime valdkonna konkreetsete eesmärkidega seotud näidismetmeid või õigusnormidest tulenevate meetmete loetelu, näiteks standardimise, taimede, loomade, toidu ja sööda ning Euroopa statistika valdkonnas.
- (59) Vaja on täpsustada rahastamiskõlblike üksuste kategooriad ning samuti üksused, mis peaksid olema rahastamiskõlblikud ilma projektikonkurssi korraldamata.
- (60) Võttes arvesse maailma majanduse üha suuremat seotust, peaks programm ka edaspidi ette nägema võimaluse kutsuda väliseksperte, nagu kolmandate riikide ametnikke, rahvusvaheliste organisatsioonide esindajaid või ettevõtjaid osalema teatavates meetmetes.
- (61) On vaja esitada kaasrahastamise eeskirju ja rahastamiskõlblikke kulusid käsitlevad konkreetsed kriteeriumid.

- (62) Vastavalt komisjoni 19. oktoobri 2010. aasta teatises „ELi eelarve läbivaatamine“<sup>27</sup> kindlaksmääratud komisjoni kohustusele muuta rahastamisprogrammid ühtsemaks ja lihtsamaks tuleks juhul, kui programmiga ette nähtud meetmetel on eri rahastamisvahenditega ühised eesmärgid, jagada ressursse teiste liidu rahastamisvahenditega, välistades siiski kahekordse rahastamise.
- (63) Käesolev programm peaks aitama kaasa äärepoolseimate piirkondade konkreetsete vajaduste toetamisele ja nende integreerimisele siseturule, nagu komisjon hiljuti taaskinnitas oma teatises „Tugevam uuendatud strateegiline partnerlus ELi äärepoolseimate piirkondadega“<sup>28</sup>.
- (64) Programm peaks edendama sünergiaid ja samas vältima dubleerimist teemaga seotud liidu programmide ja meetmetega. Käesoleva programmi raames võetavad meetmed peaksid täiendama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [...] <sup>29</sup> loodud programmi „Toll“ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [...] <sup>30</sup> loodud programmi „Fiscalis“, mille eesmärk on samuti toetada ja parandada siseturu toimimist.

---

<sup>27</sup> COM(2010) 700 final, 19. oktoober 2010.

<sup>28</sup> COM(2017) 623 final.

<sup>29</sup> COM(2018) 442 final.

<sup>30</sup> COM(2018) 443 final.

- (65) Programm peaks edendama sünergiat ja vastastikust täiendavust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [...] <sup>31</sup> loodud Euroopa Regionaalarengu Fondi kohaste VKEde ja ettevõtluse toetustega. Lisaks sellele tagatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [...] <sup>32</sup> loodud InvestEU fondi VKEde komponendist võla- ja omakapitalitoetus, et parandada VKEde juurdepääsu rahastamisele ja selle kättesaadavust. Samuti peaks programm taotlema sünergiat Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [...] <sup>33</sup> loodud kosmoseprogrammiga, kutsudes VKEsid üles saama kasu läbimurdelisest innovatsioonist ja muudest kõnealuste programmide raames välja töötatud lahendustest.
- (66) Programm peaks edendama sünergiat Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [...] <sup>34</sup> loodud programmiga „Euroopa horisont“, mille eesmärk on edendada teadusuuringuid ja innovatsiooni. See peaks eelkõige hõlmama vastastikust täiendavust uuenduslikele ettevõtetele suunatud tulevase Euroopa innovatsiooninõukogu meetmetega, aga ka Euroopa ettevõtlusvõrgustiku kaudu VKEdele pakutavate tugiteenustega.
- (67) Programm peaks edendama sünergiat ja vastastikust täiendavust Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [...] <sup>35</sup> loodud digitaalse Euroopa programmiga, mille eesmärk on edendada liidu majanduse ja avaliku sektori digiteerimist.

---

<sup>31</sup> COM(2018) 372 final.

<sup>32</sup> COM(2018) 439 final.

<sup>33</sup> COM(2018) 447 final.

<sup>34</sup> COM(2018) 435 final.

<sup>35</sup> COM(2018) 434 final.

- (68) Lisaks peaks programm taotlema sünergiat Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [...] <sup>36</sup> loodud õiguse, õiguste ja väärtuste fondiga, mille eesmärk on toetada Euroopa õigusruumi edasiarendamist riiklike õigussüsteemide tõhususe tagamiseks, mis on peamine tegur õiglase ja kulutõhusa Euroopa majanduse saavutamiseks.
- (69) Programm peaks edendama sünergiat Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [...] <sup>37</sup> loodud Erasmuse programmi, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [...] <sup>38</sup> loodud Euroopa Liidu Solidaarsusfondi ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) [...] <sup>39</sup> loodud Euroopa Sotsiaalfond+ -ga tööjõu ja noorte liikuvuse valdkonnas, mis on hästi toimiva siseturu jaoks hädavajalik.
- (70) Lisaks võiks meetmeid, näiteks looma- ja taimetervisega seotud kriisiolukordade puhul rakendatavaid veterinaar- ja fütosanitaarmedeid, täiendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr [...] <sup>40</sup> kehtestatud liidu ühise põllumajanduspoliitika programmitöö alla kuuluvate turupõhiste meetmetega.
- (71) Vajaduse korral tuleks programmi meetmeid kasutada turutõrgete kõrvaldamiseks või mitteoptimaalsete investeerimisolukordade lahendamiseks proportsionaalselt, nii et need ei dubleeriks ega tõrjuks välja erasektori rahastamist, ning pakuksid selget Euroopa lisaväärtust.

---

<sup>36</sup> COM(2018) 383 final.

<sup>37</sup> COM(2018) 367 final.

<sup>38</sup> COM(2018) 322 final, artikkel 10.

<sup>39</sup> COM(2018) 382 final.

<sup>40</sup> COM(2018) 393 final.

- (72) Komisjonile tuleks anda rakendamisvolitused seoses selliste tööprogrammide vastuvõtmisega, millega tagatakse inimeste, loomade ja taimede tervise kaitse kõrge tase ning toidu- ja söödaohutus. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011<sup>41</sup>.
- (73) Käesoleva määrusega ette nähtud rahastamisliikide ja eelarve täitmise viiside valikul tuleks lähtuda nende võimest saavutada meetmete erieesmärgid ja tulemusi, võttes eelkõige arvesse kontrollidega seotud kulusid, halduskoormust ja eeldatavat nõuete täitmata jätmisega seotud riski. See peaks hõlmama kindlasummaliste maksete, kindlamääraliste maksete ja ühikuhindade kasutamist ning finantsmääruse artikli 125 lõike 1 kohaste kuludega mitteseotud rahastamisvahendite kasutamist.
- (74) Korrapärase järelevalve ja aruandluse tagamiseks tuleks programmi meetmete ja tulemuste järelevalve jaoks kohe alguses paika panna nõuetekohane raamistik. Selline järelevalve ja aruandlus peaksid põhinema näitajatel, millega mõõdetakse programmi meetmete mõju eelnevalt kindlaksmääratud võrdlusaluse põhjal.

---

<sup>41</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (75) Vastavalt 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe<sup>42</sup> punktidele 22 ja 23 tuleb programmi hinnata konkreetse järelevalvekorra alusel kogutud teabe põhjal, vältides ülereguleerimist ning halduskoormust, eelkõige liikmesriikides. See kord peaks vajaduse korral hõlmama mõõdetavaid näitajaid, et hinnata nende põhjal programmi mõju kohapeal.
- (76) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2016/429<sup>43</sup> I osa 2. peatükis, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2003/99/EÜ<sup>44</sup>, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 2160/2003<sup>45</sup> ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 999/2001<sup>46</sup> osutatud loomataudide põhjal tuleb koostada selliste loomataudide ja zoonooside loetelu, mis on erakorraliste meetmete ning likvideerimise, tõrje ja seire programmide raames rahastamiskõlblikud.

---

<sup>42</sup> ELT L 123, 12.5.2016, lk 1.

<sup>43</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus) (ELT L 84, 31.3.2016, lk 1).

<sup>44</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/99/EÜ zoonooside ja zoonootilise toimega mõjurite seire kohta, millega muudetakse nõukogu otsust 90/424/EMÜ ja tühistatakse nõukogu direktiiv 92/117/EMÜ (ELT L 325, 12.12.2003, lk 31).

<sup>45</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2160/2003 salmonella ja teiste konkreetsete toidupõhiste zoonootilise toimega mõjurite kontrolli kohta (ELT L 325, 12.12.2003, lk 1).

<sup>46</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 999/2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad (EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1).

- (77) Selleks et võtta arvesse loomataudide põhjustatud olukordi, mis mõjutavad oluliselt loomakasvatust või kariloomakaubandust, inimeste tervisele ohtlike zoonooside levikut või uusi teaduslikke või epidemioloogilisi arenguid, ning loomataude, mis tõenäoliselt kujutavad endast liidule uut ohtu, tuleks komisjonile anda kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 290 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte loomataudide ja zoonooside loetelu täiendamiseks. Selleks et tagada programmi eesmärkide täitmisel tehtud edusammude tulemuslik hindamine, tuleks komisjonile anda õigus võtta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, et vajaduse korral läbi vaadata erieesmärkide saavutamist mõõtvad näitajad või neid täiendada, ning et lisada käesolevale määrusele järelevalve- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevad sätted. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (78) Vastavalt [*reference to be updated as appropriate according to a new decision on OCTs*: nõukogu otsuse 2013/755/EL<sup>47</sup> artiklile 94] on ülemeremaadel ja -territooriumidel asuvad isikud ja üksused rahastamiskõlblikud, kui programmi eeskirjadest ja eesmärkidest või võimalikest kokkulepetest liikmesriigiga, millega vastav ülemeremaa või -territoorium on seotud, ei tulene teisiti.

---

<sup>47</sup> Nõukogu 25. novembri 2013. aasta otsus 2013/755/EL ülemeremaade ja -territooriumide Euroopa Liiduga assotsieerimise kohta („ÜMTde assotsieerimise otsus“) (ELT L 344, 19.12.2013, lk 1).

(79) Vastavalt finantsmäärusele, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013<sup>48</sup>, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2988/95<sup>49</sup>, nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96<sup>50</sup> ja nõukogu määrusele (EL) 2017/1939<sup>51</sup> tuleb liidu finantshuve kaitsta proportsionaalsete meetmetega, mis hõlmavad õigusnormide rikkumise ja pettuste ärahoidmist, avastamist, korrigeerimist ja uurimist, kaotatud, alusetult väljamakstud või ebaõigesti kasutatud summade tagasinõudmist ja vajaduse korral halduskaristuste kehtestamist. Eelkõige võib Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) korraldada haldusjuurdlust, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 883/2013 ning nõukogu määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 sätetele ja neis määrustes sätestatud korras, et teha kindlaks, kas on esinenud pettust, korruptsiooni või muud liidu finantshuve kahjustavat ebaseaduslikku tegevust. Vastavalt määrusele (EL) 2017/1939 võib Euroopa Prokuratuur uurida pettusi ja muid kuritegusid, mis mõjutavad liidu finantshuve, ja esitada nende kohta süüdistusi, nagu on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2017/1371<sup>52</sup>. Finantsmääruse kohaselt peab iga isik või üksus, kes saab liidu rahalisi vahendeid, tegema liidu finantshuvide kaitsel täielikult koostööd ja andma komisjonile, OLAFile, Euroopa Prokuratuurile määruse (EL) 2017/1939 kohases tõhustatud koostöös osalevate liikmesriikide puhul ja Euroopa Kontrollikoja vajalikud õigused ja juurdepääsu ning tagama, et kolmandad isikud, kes on kaasatud liidu vahendite haldamisse, annaksid samaväärsed õigused.

---

<sup>48</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusti ja millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

<sup>49</sup> Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

<sup>50</sup> Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

<sup>51</sup> Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

<sup>52</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/1371, mis käsitleb võitlust liidu finantshuve kahjustavate pettuste vastu kriminaalõiguse abil (ELT L 198, 28.7.2017, lk 29).

- (80) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastuvõetud horisontaalseid finantseeskirju. Need eeskirjad on sätestatud finantsmääruses ja nendega määratakse eelkõige kindlaks kord, mille kohaselt eelarvet koostatakse ja täidetakse toetuste, hangete, auhindade ja kaudse eelarve täitmise kaudu, ning nähakse ette finantshalduses osalejate vastutuse kontroll. [ELi toimimise lepingu artikli 322 kohaselt vastu võetud eeskirjades on käsitletud ka liidu eelarve kaitsmist juhul, kui liikmesriikides esineb üldisi puudusi õigusriigi toimimises, sest õigusriigi põhimõtte austamine on usaldusväärse finantsjuhtimise ja tulemusliku ELi-poolse rahastamise oluline eeltingimus.]
- (81) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679<sup>53</sup> reguleeritakse isikuandmete töötlemist liikmesriikides käesoleva määruse kontekstis ja liikmesriikide pädevate asutuste järelevalve all. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 45/2001<sup>54</sup> reguleeritakse isikuandmete töötlemist komisjonis käesoleva määruse kontekstis ja Euroopa andmekaitseinspektori järelevalve all. Pädevad asutused peavad teavet vahetama ja edastama kooskõlas määruses (EL) 2016/679 sätestatud isikuandmete edastamise eeskirjadega ning komisjon peab teavet vahetama ja edastama kooskõlas määruses (EÜ) nr 45/2001 sätestatud isikuandmete edastamise eeskirjadega.

---

<sup>53</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

<sup>54</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrus (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1).

- (81a) Määrusega (EÜ) nr 223/2009 kehtestatakse eeskirjad statistika tegemiseks vastavalt statistilise konfidentsiaalsuse põhimõttele ning sätestatakse, et riiklikud statistikaametid, muud riiklikud ametiasutused ja komisjon (Eurostat) võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada põhimõtete ja suuniste ühtlustamine konfidentsiaalsete andmete füüsilise ja loogilise kaitse puhul.
- (82) Kuna käesoleva määruse eesmärged ei suuda liikmesriigid küsimuste piiriülese iseloomu tõttu piisavalt saavutada, küll aga saab neid liidu meetmete suurema potentsiaali tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (83) Programmi eesmärk peaks ka olema tagada liidu siseturu, ettevõtete – sealhulgas VKEde – konkurentsivõime ja Euroopa statistikameetmete parem nähtavus ja sidusus Euroopa kodanike, ettevõtete ja ametiasutuste jaoks.

- (84) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EL) nr 99/2013, (EL) nr 1287/2013, (EL) nr 254/2014<sup>55</sup>, (EL) nr 258/2014<sup>56</sup>, (EL) nr 652/2014<sup>57</sup> ja (EL) nr 2017/826 tuleks tunnistada kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.
- (85) On asjakohane tagada sujuv ja katkestusteta üleminek määrustega (EL) nr 1287/2013, (EL) nr 254/2014, (EL) 2017/826, (EL) nr 258/2014, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 99/2013 loodud ettevõtete ja VKEde konkurentsivõime, tarbijakaitse, tarbijate ja finantsteenuste lõppkasutajate, finantsteenuste poliitika kujundamise, taimede, loomade, toidu ja sööda ning Euroopa statistika valdkonna programmidele käesolevale programmile, eelkõige seoses mitmeaastaste meetmete jätkamise ning eelmiste programmide edusammude hindamisega,

---

<sup>55</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta määrus (EL) nr 254/2014, mis käsitleb mitmeaastast tarbijakaitseprogrammi aastateks 2014–2020 ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1926/2006/EÜ (ELT L 84, 30.3.2014, lk 42).

<sup>56</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 258/2014, millega luuakse liidu programm, toetamaks teatavaid tegevusi finantsaruandluse ja auditeerimise valdkonnas aastatel 2014–2020, ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 716/2009/EÜ (ELT L 105, 8.4.2014, lk 1).

<sup>57</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 652/2014, millega nähakse ette sätted toiduahela, loomade tervise ja heaolu ning taimetervise ja taimse paljundusmaterjaliga seotud kulude haldamise kohta ning muudetakse nõukogu direktiive 98/56/EÜ, 2000/29/EÜ ja 2008/90/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 178/2002, (EÜ) nr 882/2004 ja (EÜ) nr 396/2005, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/128/EÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1107/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsused 66/399/EMÜ, 76/894/EMÜ ja 2009/470/EÜ (ELT L 189, 27.6.2014, lk 1).

## I PEATÜKK

### ÜLDSÄTTED

#### *Artikkel 1*

#### **Reguleerimisese**

Käesoleva määrusega luuakse programm nii siseturu toimimise ja ettevõtete, eelkõige mikro-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate konkurentsivõime parandamiseks, taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonna jaoks kui ka nähakse ette programmitöö ja rahastamisraamistik Euroopa statistika arendamiseks, tegemiseks ja levitamiseks määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 13 tähenduses (edaspidi „programm“).

Selles sätestatakse programmis ette nähtud meetmete peamised valdkonnad ja eesmärgid, eelarve aastateks 2021–2027, liidupoolse rahastamise vormid ja sellise rahastamise eeskirjad ning juhtimiskord.

#### *Artikkel 2*

#### **Mõisted**

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „segarahastamistoiming“ – liidu eelarvest toetatavad meetmed, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 (edaspidi „finantsmäärus“) artikli 2 lõike 6 kohased segarahastamisvahendid, milles kombineeritakse tagastamatus vormis antav toetus ja/või liidu eelarvest toetatavad rahastamisvahendid ning arengut rahastavate või muude avalik-õiguslike finantseerimisasutuste rahastamisvahenditest ning erasektori finantseerimisasutuste või investorite rahastamisvahenditest antav tagastatavas vormis toetus;
- 2) „Euroopa statistika“ – statistika, mida arendatakse, tehakse ja levitatakse kooskõlas määrusega (EÜ) nr 223/2009;

- 3) „õigussubjekt“ – füüsiline või juriidiline isik, kes on asutatud ja sellisena tunnustatud siseriikliku õiguse, liidu õiguse või rahvusvahelise õiguse alusel, kellel on iseseisev õigusvõime ning õigus enda nimel toimides teostada õigusi ja kanda kohustusi, või üksus, mis ei ole juriidiline isik vastavalt finantsmääruse artikli 197 lõike 2 punktile c;
- 4) „VKE“ – mikro-, väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad komisjoni 6. mai 2003. aasta soovitusel 2003/361/EÜ tähenduses;
- 5) „kolmas riik“ – riik, mis ei ole liidu liikmesriik.

### *Artikkel 3*

#### **Programmi eesmärgid**

1. Programmi üldeesmärgid on järgmised:
  - a) parandada siseturu toimimist, kaitsta kodanikke, tarbijaid ja ettevõtteid, eriti VKEsid, ja suurendada nende mõjuvõimu, tagades liidu õiguse täitmise, hõlbustades turulepääsu, kehtestades standardeid ning edendades inimeste, loomade ja taimede tervist ja loomade heaolu, austades samal ajal kestliku arengu põhimõtteid; laiendada koostööd nii liikmesriikide pädevate asutuste vahel kui ka liikmesriikide pädevate asutuste, komisjoni ja liidu detsentraliseeritud asutuste vahel;
  - b) pakkuda kvaliteetset, võrreldavat, õigeaegset ja usaldusväärset Euroopa statistikat, mis toetaks kõigi liidu poliitikavaldkondade kujundamist, järelevalvet ja hindamist ning aitaks poliitikakujundajatel, ettevõtetel, akadeemilistel ringkondadel, kodanikel ja meedial teha teadlikke otsuseid ja osaleda demokraatlikus protsessis.

2. Programmi erieesmärgid on järgmised:

- a) tõhustada siseturgu, samuti digiülemineku valguses, hõlbustada põhjendamatute või ebaproportsionaalsete tõkete ennetamist ja kõrvaldamist, ennetada turuosaliste põhjendamatut ebavõrdset kohtlemist, toetada liidu õigusaktide väljatöötamist, rakendamist ja täitmist kaupade ja teenuste siseturu, riigihangete, turujärelevalve, äriühinguõiguse, lepinguõiguse ja lepinguvälise õiguse, rahapesuvastase tegevuse, kapitali vaba liikumise, finantsteenuste ja konkurentsi valdkonnas, sealhulgas kasutajakesksete juhtimisvahendite väljatöötamist;
- b) tugevdada VKEde konkurentsivõimet ja saavutada täiendavus liidu tasandil selliste meetmete kaudu, millega:
  - i) antakse VKEdele mitmesuguses vormis toetust, sealhulgas turismisektoris;
  - ii) hõlbustatakse VKEde juurdepääsu turgudele, sealhulgas VKEde rahvusvahelistumist;
  - iii) edendatakse soodsat ettevõtluskeskkonda VKEde jaoks;
  - iv) toetatakse konkurentsivõimet tööstusharudes;
  - v) edendatakse tööstuse moderniseerimist;
  - vi) toetatakse tööstuse väärtusahelate arengut ja
  - vii) soodustatakse ettevõtlustproportsionaalsel viisil;

- c) tagada siseturu tõhus toimimine standardimisprotsesside kaudu, mis:
  - i) võimaldavad Euroopa standardimist rahastada ja sidusrühmadel Euroopa standardite kehtestamises osaleda;
  - ii) toetavad kvaliteetsete rahvusvaheliste finantsaruandluse ja auditeerimise standardite väljatöötamist, lihtsustavad nende integreerimist liidu õigusesse ja edendavad innovatsiooni ja parimaid tavaid äriühingute aruandluse valdkonnas;
- d) edendada tarbijate huve ja tagada tarbijakaitse kõrge tase ja tooteohutus selle kaudu, et:
  - i) suurendatakse tarbijate, ettevõtete ja kodanikuühiskonna mõjuvõimu, abistatakse ja haritakse neid; tagatakse tarbijakaitse kõrge tase, säästev tarbimine ja tooteohutus, eelkõige toetades pädevaid täitevasutusi, tarbijaid esindavaid organisatsioone, koostöömeetmeid ja -tegevust, mis edendavad pädevate asutuste vahelist koostööd, pöörates erilist tähelepanu haavatavatele tarbijatele; tagatakse, et tarbija huvisid digitaalses maailmas võetakse nõuetekohaselt arvesse; tagatakse kõikidele tarbijatele juurdepääs tulemuslikele vaidluste lahendamise mehhanismidele; antakse piisavat teavet turgude ja tarbijate kohta;
  - ii) suurendatakse tarbijate, muude finantsteenuste lõppkasutajate ja kodanikuühiskonna osalemist finantsteenuste valdkonna poliitika kujundamises; edendatakse paremat arusaamist finantssektorist;
- e) aidata kaasa inimeste, loomade ja taimede tervise kõrge taseme tagamisele taimede, loomade, toidu ja sööda valdkonnas, muu hulgas ennetades, avastades ja likvideerides loomataude ja taimekahjustajaid, ja toetada loomade heaolu parandamist, võitlust antimikroobikumiresistentsusega, aga ka toidu säästvat tootmist ja tarbimist;

- f) teha kooskõlas määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 12 lõikes 1 sätestatud kvaliteedikriteeriumidega õigeaegselt, erapooletult ja kulutõhusal viisil Euroopa statistikat ning edastada seda määruse (EÜ) nr 223/2009 artiklis 4 osutatud tugevdatud Euroopa statistikasüsteemi ja Euroopa statistikasüsteemi siseste ja kõigi asjaomaste välisosalistega sõlmitud tõhustatud partnerluste kaudu, kasutades mitmesuguseid andmeallikaid, täiustatud andmeanalüüsi meetodeid, arukaid süsteeme ja digitaaltehnoloogiat.

#### *Artikkel 4*

#### **Eelarve**

1. Programmi rakendamise rahastamispakett aastatel 2021–2027 on [jooksevhindades 4 088 580 000 eurot].
2. Lõikes 1 esitatud summa orienteeriv jaotus on eesmärkide lõikes järgmine:
  - a) [1 000 000 000] eurot artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud eesmärgi jaoks;
  - b) [188 000 000] eurot artikli 3 lõike 2 punkti d alapunktis i osutatud eesmärgi jaoks;
  - c) [1 680 000 000] eurot artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud eesmärgi jaoks;
  - d) [552 000 000] eurot artikli 3 lõike 2 punktis f osutatud eesmärgi jaoks.
3. Kuni 5 % lõikes 1 nimetatud summast võib kasutada programmi rakendamiseks antava tehnilise ja haldusabi jaoks, eelkõige ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistoiminguteks, aga ka infotehnoloogiavõrgustike kasutamiseks, mis keskenduvad infotöötlusele ja -vahetusele, samuti infotehnoloogiavahendite kasutamiseks ja arendamiseks.

4. Artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud eesmärgi puhul võib üle ühe eelarveaasta pikkuste meetmete eelarvelised kulukohustused jaotada mitme eelarveaasta vahel aastasteks osamakseteks.
5. Erandina finantsmääruse artikli 111 lõikest 2 võtab komisjon käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärgi kohaste veterinaar- ja fütosanitaarmedetega seotud toetuse eelarvelised kulukohustused pärast liikmesriikide esitatud maksetaotluste hindamist.
6. Vahendid, mis on liikmesriikidele eraldatud koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames, võib liikmesriikide palvel kanda üle programmile. Komisjon haldab neid vahendeid otseselt finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punkti a alusel või kaudselt kõnealuse artikli punkti c alusel. Nii palju kui võimalik, peetakse vahendite kasutamisel silmas asjaomase liikmesriigi huve.

## [Artikkel 5

### **Programmiga ühinenud kolmandad riigid**

Programmis võivad osaleda järgmised kolmandad riigid:

- a) Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmed, kes on ühtlasi Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) liikmed, vastavalt EMP lepingus sätestatud tingimustele;
- b) ühinevad riigid, kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaadid vastavalt nende liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes, ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;

- c) Euroopa naabruspoliitika alla kuuluvad riigid vastavalt nende riikide liidu programmides osalemise üldpõhimõtetele ja üldtingimustele, mis on sätestatud vastavates raamlepingutes ja assotsiatsiooninõukogu otsustes või muudes samalaadsetes kokkulepetes ning vastavalt eritingimustele, mis on sätestatud liidu ja nende riikide vahelistes lepingutes;
- d) [...] kolmandad riigid vastavalt tingimustele, mis on sätestatud erilepingus, millega reguleeritakse asjaomase kolmanda riigi osalemist liidu programmides, tingimusel et selle lepinguga:
  - i) on tagatud õiglane tasakaal liidu programmides osaleva kolmanda riigi osamaksete ja saadava kasu vahel;
  - ii) on ette nähtud programmides osalemise tingimused, sealhulgas eri programmide osamaksete ja halduskulude kalkulatsioon;
  - iii) ei ole kolmandale riigile antud otsustusõigust programmi üle;
  - iv) on kindlustatud liidu õigused tagada usaldusväärne finantsjuhtimine ja kaitsta oma finantshuve.

Alapunktis ii osutatud osamaksed loetakse vastavalt uue finantsmääruse [artikli 21 lõikele 5] sihtotstarbeliseks tuluks.]

**ELi rahastamise rakendamine ja vormid**

1. Programmi rakendatakse eelarve otsese täitmise korras vastavalt finantsmäärusele või eelarve kaudse täitmise korras koostöös finantsmääruse artikli 62 lõike 1 punktis c osutatud asutustega.
2. Programmist võib anda rahalisi toetusi ükskõik millises finantsmäärusekohases vormis, eelkõige toetuste, auhindade ja hangetena. Rahastamine võib toimuda ka segarahastamistoimingutes kasutatavate rahastamisvahendite kaudu.
3. Vastastikuse kindlustusmehhanismi osamaksetega võib katta riske, mis on seotud toetusesaajale määratud vahendite hüvitamisega ning neid osamakseid käsitatakse finantsmääruse kohase piisava tagatisena. Kohaldatakse määruse XXX [tagatisfondi määruse järeltulija] [artikli X] sätteid]<sup>58</sup>.

---

<sup>58</sup> [lisada]

## II PEATÜKK

### TOETUSED

#### *Artikkel 7*

##### **Toetused**

Programmi raames antakse ja hallatakse toetusi kooskõlas finantsmääruse VIII jaotisega.

#### *Artikkel 8*

##### **Rahastamiskõlblikud meetmed**

1. Rahastamiskõlblikud on üksnes meetmed, millega täidetakse artiklis 3 osutatud eesmärgid.
2. Rahastamiskõlblikud on eelkõige järgmised meetmed, millega täidetakse artiklis 3 osutatud eesmärgid:
  - a) õigete tingimuste loomine, et anda kõigile siseturu osalistele, sealhulgas ettevõtetele, kodanikele ja tarbijatele, kodanikuühiskonnale ja avaliku sektori asutustele rohkem mõjuvõimu läbipaistva teabe ja teadlikkuse suurendamise kampaaniate, parimate tavade vahetamise, hea tava edendamise, kogemuste ja teadmiste vahetamise ning koolituste korraldamise kaudu; sellised meetmed, mida rakendatakse selliste olemasolevate võrgustike kaudu nagu SOLVIT ja Euroopa tarbijakeskuste võrgustik, hõlmavad asjakohasel juhul kolmandaid riike, eesmärgiga tutvustada ELi väärtusi, norme ja standardeid;
  - b) mehhanismide loomine liidu kodanike, tarbijate, lõppkasutajate, kodanikuühiskonna ja ettevõtjate esindajate jaoks, et aidata kaasa nende osalemisele poliitilistes aruteludes, poliitikavaldkondades ja otsustusprotsessis, toetades eelkõige esindusorganisatsioonide toimimist nii riiklikul kui ka liidu tasandil;

- c) suutlikkuse suurendamine ning liikmesriikide ja nende pädevate asutuste, liikmesriikide pädevate asutuste ja komisjoni ning komisjoni, liidu detsentraliseeritud asutuste ja kolmandate riikide asutuste ühismeetmete toetamine ja koordineerimine;
- d) liidu õigusraamistiku tõhusa jõustamise ja ajakohastamise ning selle kohandamise toetamine pidevalt muutuv keskkonnas ja kolmandate riikide tavaid arvestades, sealhulgas andmete kogumise ja analüüside kaudu; teadusuuringud siseturu toimimise kohta, uuringud, hindamised ja poliitikasoovitused; tutvustamistegevuse ja katseprojektide korraldamine; teabevahetustegevus; spetsiaalsete IT-vahendite väljatöötamine, et tagada siseturu läbipaistev ja tõhus toimimine ning võidelda pettustega internetis ja neid ära hoida.

3. Rahastamiskõlblikud on järgmised meetmed, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud erieesmärki:

- a) mitmesuguses vormis toetuse andmine VKEdele, sealhulgas teavitamine, mentorlus, koolituse ja hariduse pakkumine, liikuvus, piiriülene koostöö ja nõustamisteenused;
- b) VKEde turulepääsu lihtsustamine liidus ja väljaspool liitu, nende toetamine üleilmsete ja ühiskondlike probleemide lahendamisel ning rahvusvahelistumisel, liidu tööstuse juhtpositsiooni tugevdamine üleilmsetes väärtusahelates;
- ba) Euroopa ettevõtlusvõrgustiku toetamine, et osutada integreeritud ettevõtluse tugiteenuseid liidu VKEdele, kes soovivad uurida võimalusi siseturul ja kolmandates riikides; Euroopa ettevõtlusvõrgustikku võib kasutada ka teenuste osutamiseks muude liidu programmide, näiteks programmi „Euroopa horisont“ alusel, sealhulgas nõustamis- või suutlikkuse suurendamise teenused; Euroopa ettevõtlusvõrgustiku poolt muude programmide alusel osutatavaid teenuseid rahastatakse kõnealustest programmidest; Euroopa ettevõtlusvõrgustiku rakendamist kooskõlastatakse tihedalt liikmesriikidega, vältimaks tegevuse dubleerimist vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele;

- c) turutõkete ja halduskoormuse vähendamine ning soodsa ettevõtluskeskkonna loomine, et pakkuda VKEdele rohkem võimalusi siseturust kasu saada;
  - d) ettevõtete kasvu arendamise, sealhulgas tehniliste, digi- ja ettevõtlusoskuste arendamine, tootearenduse, digitaal- ja tööstuse ümberkujundamise toetamine tootmis- ja teenindussektoris;
  - e) ettevõtete ja kõigi majandussektorite konkurentsivõime toetamine, loovuse ja innovatsiooni VKEdes kasutuselevõtmise toetamine, uute ärimudelite juurutamise ja väärtusahela alase koostöö toetamine, ühendades strateegiliselt ökosüsteemid ja klastrid, muu hulgas klastrite ühistegevuse algatuse kaudu;
  - f) ettevõtluskeskkonna ja ettevõtluskultuuri, sealhulgas uute ettevõtjate mentorlussüsteemi edendamine ning idu- ja kasvufirmade ja ettevõtete jätkusuutlikkuse toetamine.
4. Rahastamiskõlblikud on määruse (EL) nr 1025/2012 artiklites 15 ja 16 sätestatud meetmed, millega täidetakse käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punkti c alapunktis i osutatud erieesmärki.
5. Rahastamiskõlblikud on meetmed, millega toetatakse rahvusvaheliste standardite väljatöötamist, kohaldamist, hindamist ja järelevalvet finantsaruandluse ja auditeerimise valdkonnas ning teostatakse järelevalvet nende standardite kehtestamise protsessi üle ja täidetakse artikli 3 lõike 2 punkti c alapunktis ii osutatud erieesmärki.
6. Rahastamiskõlblikud on I lisas sätestatud meetmed, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärki.
7. Rahastamiskõlblikud on II lisas sätestatud meetmed, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punktis f osutatud erieesmärki.

### Rahastamiskõlblikud üksused

1. Lisaks finantsmääruse artiklis 197 sätestatud kriteeriumidele kehtivad käesoleva artikli lõigetes 2–7 sätestatud rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid.
2. Lisaks lõigetes 3–7 sätestatud rahastamiskõlblikkuse tingimustele on programmi raames rahastamiskõlblikud järgmised üksused:
  - a) juriidilised isikud, kes on asutatud mõnes järgmistest riikidest:
    - i) liikmesriigis või sellega seotud ülemeremaal või -territooriumil;
    - ii) kolmandas riigis, mis on programmiga ühinenud kooskõlas artikliga 5;
  - b) juriidiline isik, kes on loodud liidu õiguse alusel, või rahvusvaheline organisatsioon;
  - c) juriidilised isikud, kes on asutatud kolmandas riigis, mis ei ole programmiga ühinenud, võivad erandkorras osaleda, tingimusel et meede täidab programmi eesmärgi ning liiduväline tegevus on vajalik, et tagada aluslepingutega hõlmatud liikmesriikide territooriumil võetud meetmete tulemuslikkus.
3. Juriidilised isikud, kes on asutatud kolmandas riigis, mis ei ole programmiga ühinenud, võivad osaleda järgmistes meetmetes:
  - a) meetmed, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud erieesmärki;
  - b) tarbijakaitset toetavad meetmed, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punkti d alapunktis i osutatud erieesmärki.

Punktides a ja b osutatud meetmetes osalevatel üksustel ei ole õigust saada liidu rahalist toetust, välja arvatud juhul, kui see on oluline programmi jaoks, eelkõige seoses konkurentsivõime ja liidu ettevõtete turulepääsu või liidus elavate tarbijate kaitsega. Seda erandit ei kohaldata kasumit taotlevate üksuste suhtes.

4. Käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punkti c alapunktis i osutatud erieesmärgi täitmiseks võetavate meetmete puhul on rahastamiskõlblikud määruse (EL) nr 1025/2012 artiklites 15 ja 16 nimetatud üksused.
5. Tarbijakaitset toetavate meetmete puhul, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punkti d alapunktis i osutatud erieesmärki ja mis on seotud Euroopa tarbijakeskuste võrgustikuga, on rahastamiskõlblikud järgmised asutused:
  - a) asutus, mille on määranud liikmesriik või artiklis 5 osutatud kolmas riik ja mis on läbipaistva menetluse kaudu valitud mittetulundusühendus;
  - b) avalik-õiguslik asutus.
6. Kolmandad riigid, mis on või ei ole programmiga ühinenud, on rahastamiskõlblikud järgmiste meetmete puhul, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärki:
  - a) kaitsemeetmed, mida võetakse olukorras, kus mõni III lisas osutatud loomataudidest või zoonoosidest või artiklis 16 osutatud töökavas loetletud taimekahjustajatest esineb või levib kolmandas riigis või liikmesriigis ja ohustab otseselt tervisealast olukorda liidus;
  - b) kaitsemeetmed või muu asjassepuutuv tegevus, millega toetatakse taimetervisealast olukorda liidus.

Et võtta arvesse selliste loomataudide ja zoonooside esinemist, mis ei ole hõlmatud käesoleva määruse lisas osutatud liidu õigusaktidega, antakse komisjonile kooskõlas artikliga 20 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte III lisa muutmiseks.

Välja arvatud loomahaiguste ja taimekahjustajate puhul, millel on oluline mõju liidule, peaksid riigid, kes ei ole programmiga ühinenud, oma osalemist punktides a ja b osutatud meetmetes põhimõtteliselt ise rahastama.

7. Käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis f osutatud erieesmärgi täitmiseks võetavate meetmete puhul on rahastamiskõlblikud järgmised juriidilised isikud:
- a) määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 5 lõikes 2 osutatud riiklikud statistikaametid ja muud riiklikud asutused;
  - b) määruse (EÜ) nr 223/2009 artiklis 15 osutatud koostöövõrgustikke toetavate meetmete puhul muud statistika valdkonnas tegutsevad asutused, mis ei ole käesoleva lõike punktis a osutatud asutused;
  - c) tööstusharust, ärihuvidest või muudest huvide konfliktidest sõltumatud mittetulunduslikud üksused, mille põhieesmärk ja -tegevus on määruse (EÜ) nr 223/2009 artiklis 11 osutatud Euroopa statistika tegevusjuhise rakendamise edendamine ja toetamine või Euroopa statistika koostamise uute meetodite rakendamine eesmärgiga suurendada liidu tasandil tõhusust ja parandada kvaliteeti.

#### *Artikkel 10*

#### **Kindlaksmääratud toetusesaajad**

Programmi alusel võivad ilma projektikonkursita saada toetust järgmised üksused:

- a) turujärelevalve meetmete puhul, millega täidetakse käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud erieesmärki, liikmesriikide turujärelevalveasutused, nagu on osutatud määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklis 17 ja [ettepaneku, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles sätestatakse tooteid käsitlevate liidu ühtlustamisõigusaktide järgimise ja täitmise tagamise eeskirjad ja kord]<sup>59</sup>, artiklis 11;

---

<sup>59</sup> COM(2017) 795 final.

- b) akrediteerimise ja turujärelevalve meetmete puhul, millega täidetakse käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud erieesmärki, määruse (EÜ) nr 765/2008 artikli 14 kohaselt tunnustatud asutus, kes viib ellu määruse (EÜ) nr 765/2008 artiklis 32 osutatud meetmeid;
- c) meetmete puhul, millega täidetakse käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punkti c alapunktis i osutatud erieesmärki, määruse (EL) nr 1025/2012 artiklites 15 ja 16 osutatud üksused;
- d) meetmete puhul, millega täidetakse käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punkti c alapunktis ii osutatud erieesmärki, Euroopa finantsaruandluse nõuanderühm (EFRAG), rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite sihtasutus ja avaliku huvi järelevalve nõukogu (PIOB);
- e) meetmete puhul, millega täidetakse käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punkti d alapunktis i osutatud erieesmärki seoses tarbijate huvide esindamisega liidu tasandil, Euroopa Tarbijaliitude Amet (BEUC) ja tarbijate standardimises osalemise koordineerimise Euroopa ühing (ANEC), tingimusel et neil puudub huvide konflikt ja nad esindavad oma liikmete kaudu liidu tarbijate huve vähemalt kahes kolmandikus liikmesriikidest;
- f) meetmete puhul, millega täidetakse käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punkti d alapunktis ii osutatud erieesmärki, Finance Watch ja Better Finance järgmistel tingimustel, mida hinnatakse igal aastal:
  - i) nad jäävad valitsusvälisteks mittetulunduslikeks üksusteks, kes ei sõltu sektorist, kaubandusest ega ärist;
  - ii) neil puudub huvide konflikt ja nad esindavad oma liikmete kaudu liidu tarbijate ja muude lõppkasutajate huve finantsteenuste valdkonnas;

- g) meetmete puhul, millega täidetakse käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärki:
- i) liikmesriikide pädevad asutused ja nendega seotud üksused, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/625<sup>60</sup> artiklites 92, 95 ja 97 osutatud Euroopa Liidu referentlaborid, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1012<sup>61</sup> artiklis 29 osutatud Euroopa Liidu referentkeskused, riiklikud taimetervise referentlaborid, riiklikud loomatervise referentlaborid ja rahvusvahelised organisatsioonid;
  - ii) üksnes meetmete puhul, mida on kirjeldatud käesoleva määruse artikli 9 lõike 6 punktides a ja b, kolmandad riigid, mis on või ei ole programmiga ühinenud;
- h) meetmete puhul, millega täidetakse käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis f osutatud erieesmärki, määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 5 lõikes 2 osutatud riiklikud statistikaametid ja muud riiklikud asutused.

---

<sup>60</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus) (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1).

<sup>61</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1012 tõupuhaste aretusloomade, ristandaretussigade ja nende aretusmaterjali aretuse, turustamise ning nende liitu sissetoomise suhtes kehtivate zootehniliste ja genealoogiliste tingimuste kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 652/2014, nõukogu direktiive 89/608/EMÜ ja 90/425/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks teatavad õigusaktid tõuaretuse valdkonnas (tõuaretuse määrus) (ELT L 171, 29.6.2016, lk 66).

## *Artikkel 11*

### **Hindamiskomitee**

Nende meetmete hindamiskomitee, millega täidetakse artikli 3 lõikes 2 osutatud erieesmäärke, võib osaliselt või täielikult koosneda välisekspertidest.

## *Artikkel 12*

### **Kaasrahastamise eeskirjad**

1. Meetmete puhul, mida võetakse käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis a osutatud erieesmärgi täitmiseks seoses liikmesriikide ja programmiga ühinenud kolmandate riikide turujärelevalveasutustega ja seoses [ettepaneku Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles sätestatakse tooteid käsitlevate liidu ühtlustamisõigusaktide järgimise ja täitmise tagamise eeskirjad ja kord] artiklis 20 osutatud liidu katserajatistega, võidakse programmist rahastada kuni 100 % meetme rahastamiskõlblikest kuludest, tingimusel et ei rikuta finantsmääruse artiklis 190 sätestatud kaasrahastamise põhimõtet.
2. Kui avaliku huvi järelevalve nõukogule (PIOB) antavate toetuste puhul, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punkti c alapunktis ii osutatud erieesmärki, ületab teataval aastal Rahvusvahelise Arvestusekspertide Föderatsiooni (IFACi) rahastamise osakaal kahte kolmandikku kogu PIOB aastasest rahastamisest, piiratakse kõnealuse aasta osamakset artikli 16 lõikes 1 osutatud tööprogrammis täpsustatud maksimumsummaga.
- 2a. Käesoleva määruse artikli 10 punktis e osutatud ANECile antavate toetuste puhul võidakse programmist rahastada kuni 95 % meetme rahastamiskõlblikest kuludest.
3. Meetmete puhul, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärki, võidakse programmist rahastada kuni 100 % rahastamiskõlblikest kuludest, tingimusel et ei rikuta finantsmääruse artiklis 190 sätestatud kaasrahastamise põhimõtet.

I lisa punktides 1 ja 2 osutatud meetmete puhul on kohaldatav kaasrahastamise määr üldjuhul vähemalt 50 % rahastamiskõlblikest kuludest. Kohaldatakse järgmisi erandeid.

- a) Määra tõstetakse 75 %-ni rahastamiskõlblikest kuludest:
    - i) selliste piiriüleste meetmete puhul, mida viivad ellu vähemalt kaks liikmesriiki ja mille eesmärk on taimekahjurite või loomataudide tõrje, ennetamine või likvideerimine;
    - ii) selliste liikmesriikide puhul, mille kogurahvatulu elaniku kohta on Eurostati viimaste andmete alusel alla 90 % liidu keskmisest.
  - b) Maksimummäär võib tõsta 100 %-ni rahastamiskõlblikest kuludest, kui liidu toetust saavad meetmed on seotud inimeste, loomade ja taimede selliste terviseriskide ennetamise ja kontrolliga, mis on liidu jaoks tõsised, ning kui need meetmed:
    - i) on mõeldud inimohvrite või suurte majandushäirete ärahoidmiseks liidus tervikuna;
    - ii) on kogu liidu jaoks vältimatud ülesanded, mille komisjon on sätestanud artikli 16 kohaselt vastu võetud tööprogrammis; või
    - iii) neid rakendatakse kolmandates riikides.
  - c) Alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee abiga võib kaasrahastamise määr läbi vaadata, tulenevalt eelarvevahendite kättesaadavusest, programmi või erakorralise meetme ebapiisavast rakendamisest või loomataudide või taimekahjustajate vastu võetavate meetmete puhul kaasrahastamise lõpetamisest.
4. Meetmete puhul, millega täidetakse käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis f osutatud erieesmärki, võidakse programmist rahastada kuni 95 % määruse (EÜ) nr 223/2009 artiklis 15 osutatud koostöövõrgustike toetamise meetmete rahastamiskõlblikest kuludest.

**Programmide ja erakorraliste meetmetega seotud rahastamiskõlblikud kulud**

1. Meetmete puhul, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärki, võib programmi rakendamiseks võetud I lisa punktides 2.1a.1 ja 2.1a.2 osutatud meetmete puhul kantud kulude jaoks anda toetust, kui need täidavad finantsmääruse artiklis 186 sätestatud kriteeriume.
2. Lisaks finantsmääruse artiklis 186 sätestatud kriteeriumidele kehtivad käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärgi täitmiseks võetavate I lisa punktides 1.4.1 ja 1.4.2 osutatud erakorraliste meetmete puhul järgmised kulude rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid:
  - a) vastavalt finantsmääruse artikli 193 lõike 2 punktile b peavad kulud olema rahastamiskõlblikud enne meetme rakendamise alguskuupäeva;
  - b) sellised kulud võivad olla rahastamiskõlblikud ka tänu meetmetele, mida on võetud seoses loomataudi või taimekahjustaja esinemise kahtlusega, tingimusel et selline kahtlus leiab hiljem kinnitust.

Käesoleva lõike punktis a osutatud kulud, mis sätestatakse vastavalt artiklile 16 vastuvõetud tööprogrammis, on rahastamiskõlblikud alates kuupäevast, mil komisjoni teavitati loomataudi või taimekahjustaja esinemisest.

**Kumulatiivne, täiendav ja kombineeritud rahastamine**

1. Meede, mis on saanud toetust muu liidu programmi alusel, võib saada toetust ka käesoleva programmi alusel, tingimusel et neist toetustest ei kaeta samu kulusid. Kummagi toetuse osa suhtes kohaldatakse selle liidu programmi eeskirju, mille alusel toetust antakse. Kumulatiivne rahastus ei tohi ületada meetme rahastamiskõlblikke kogukulusid ning erinevatest liidu programmide antava toetuse võib arvutada proportsionaalselt kooskõlas toetuse andmise tingimusi käsitlevate dokumentidega.
2. (Meetmed, millele on antud kvaliteedimärgis programmide „Horisont 2020“ või „Euroopa horisont“ alusel või mis vastavad järgmistele kumulatiivsetele, võrreldavatele tingimustele:
  - a) neid on hinnatud programmi projektikonkursi raames,
  - b) need vastavad kõnealuse projektikonkursiga ette nähtud kvaliteedi miinimumnõuetele,
  - c) neid ei saa selle projektikonkursi raames rahastada eelarvepiirangute tõttu,võivad saada toetust Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+-st või Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist kooskõlas määruse (EL) XX [ühissätete määrus] artikli [67] lõikega 5 ning määruse (EL) XX [ühise põllumajanduspoliitika rahastamine, haldamine ja järelevalve] artikliga [8], tingimusel et need meetmed on kooskõlas asjaomase programmi eesmärkidega. Kohaldatakse toetust andva fondi eeskirju.)<sup>62</sup>

---

<sup>62</sup> Arutelud selle sätte üle on nõukogu teistes ettevalmistavates organites veel käimas. Seepärast ei ole lõikes 2 võimalik praeguses etapis veel kokku leppida.

3. Tegevus võib saada toetust ühest või mitmest liidu programmist. Sellistel juhtudel ei deklareerita maksetaotluses deklareeritud kulusid teise programmi maksetaotluses.
4. Esitatavas maksetaotluses kajastatavate kulude summa võidakse arvutada iga asjaomase programmi puhul proportsionaalselt kooskõlas toetuse tingimusi käsitleva dokumendiga.

## **III PEATÜKK**

### **SEGARAHASTAMISTOIMINGUD**

#### Artikkel 15

##### **Segarahastamistoimingud**

Käesoleva programmi kohased segarahastamistoimingud tehakse kooskõlas [InvestEU määruse] ja finantsmääruse X jaotisega.

## **IV PEATÜKK**

### **KAVANDAMINE, JÄRELEVALVE, RAKENDAMINE JA KONTROLL**

#### Artikkel 16

##### **Programmi rakendamine**

1. Programmi rakendatakse finantsmääruse artiklis 110 osutatud tööprogrammi(de) kaudu. Iga käesolevas määruses sätestatud erieesmärk täidetakse kas ühe- või mitmeaastase tööprogrammi kaudu. Siiski, kui on võimalik saavutada erieesmärkide koostoime, võib asjakohaseid sätteid rakendada ühise tööprogrammiga.

Programmi rakendamise tagamiseks antakse komisjonile rakendamisvolitused võtta vastu tööprogramme. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas artiklis 21 osutatud menetlusega.

Tööprogrammis sätestatakse üksikasjalikult:

- a) iga meetme taotletavad eesmärgid, mis on kooskõlas artiklis 3 osutatud üld- ja erieesmärkidega, eelarveliste vahendite summa iga artiklis 6 osutatud rahastamise vormi kohta, kõikide meetmete kogusumma ja soovituslik rakendamise ajakava;
- b) toetuste puhul peamised hindamiskriteeriumid, mis kehtestatakse selliselt, et tagada programmi taotletavate eesmärkide parim saavutamine, ning kaasrahastamise ülemmäär.

Tööprogrammis esitatakse vajaduse korral segarahastamistoimingute jaoks ette nähtud kogusumma.

- 1a. Artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud erieesmärki täitvad tööprogrammid võtab vastu komisjon rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 21 lõikes 1 osutatud menetlusega.
- 1b. Artikli 3 lõike 2 punkti d alapunktis i osutatud erieesmärki täitvad tööprogrammid võtab vastu komisjon rakendusaktidega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 21 lõikes 2 osutatud menetlusega.
- 2. Tööprogrammid, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärki, nagu on sätestatud artikli 8 lõikes 2 ja I lisas, võtab vastu komisjon rakendusaktidega nende täitmisele eelneva aasta 30. aprilliks, tingimusel et eelarveprojekt on vastu võetud. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 21 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 rakendatakse II lisas osutatud meetmeid, millega täidetakse käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis f osutatud erieesmärki, kooskõlas määruse (EÜ) nr 223/2009 artiklitega 13, 14 ja 17, sealhulgas prioriteetide läbivaatamist käsitlevad algatused, tehes tihedat ja kooskõlastatud koostööd Euroopa statistikasüsteemi raames.

## Artikkel 17

### Järelevalve ja aruandlus

1. Näitajad, mille abil antakse aru artikli 3 lõikes 2 sätestatud programmi erieesmärkide saavutamisel tehtud edusammude kohta, on esitatud IV lisas.
2. Selleks et tagada programmi eesmärkide saavutamisel tehtud edusammude tõhus hindamine, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 20 vastu delegeeritud õigusakte, et vaadata läbi või täiendada IV lisas esitatud näitajaid, kui seda peetakse vajalikuks, ning täiendada käesolevat määrust järelevalve- ja hindamisraamistiku kehtestamist käsitlevate sätetega.
3. Tulemusaruannete süsteem peab tagama, et programmi rakendamise ja tulemuste järelevalveks vajalikke andmeid kogutakse tõhusalt, tulemuslikult ja õigeaegselt. Selleks kehtestatakse liidu rahaliste vahendite saajatele ja (kui see on asjakohane) liikmesriikidele proportsionaalsed aruandlusnõuded.

## Artikkel 18

### Hindamine

1. Hindamised toimuvad piisavalt aegsasti, et nende tulemusi saaks kasutada otsustamisprotsessis.
2. Programmi vahehindamine toimub siis, kui programmi rakendamise kohta on saanud kättesaadavaks piisavalt teavet, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast programmi rakendamise algust ja vähemalt kuus kuud enne järgmiseks mitmeaastaseks finantsraamistikuks uue programmi ettepaneku esitamist.
3. Seoses meetmetega, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punkti c alapunktis ii osutatud erieesmärki, koostab komisjon iga-aastase aruande, milles käsitletakse rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite (IFRS) sihtasutuse tegevust rahvusvaheliste finantsaruandlusstandardite arendamisel, samuti avaliku huvi järelevalve nõukogu (PIOB) ja Euroopa finantsaruandluse nõuanderühma (EFRAG) tegevust. Komisjon edastab selle aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
4. Kooskõlas määruse (EÜ) nr 223/2009 artikliga 13 konsulteerib komisjon käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis f osutatud erieesmärgi täitmiseks võetavate meetmete vahe- või lõpphindamisel Euroopa statistikasüsteemi komiteega enne nende hinnangute vastuvõtmist ja esitamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

Komisjon konsulteerib käesoleva määruse artikli 3 lõike 2 punktis f osutatud erieesmärgi täitmiseks võetavate meetmete lõpphindamisel Euroopa statistika nõuandekomiteega enne nende hinnangute vastuvõtmist ja esitamist Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Programmi rakendamise lõpul, ent mitte hiljem kui neli aastat pärast artiklis 1 nimetatud ajavahemikku, viib komisjon läbi programmi lõpphindamise.
6. Komisjon edastab hindamiste tulemused koos oma tähelepanekute ja soovitustega Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele.

## Artikkel 19

### **Liidu finantshuvide kaitse**

Kui kolmas riik osaleb programmis rahvusvahelise lepingu kohase otsuse alusel või muu õigusliku vahendi alusel, annab kolmas riik vahendite saamise tingimusena vastutavale eelarvevahendite käsutajale, Euroopa Pettustevastase Ametile (OLAF) ja Euroopa Kontrollikoja õigused ja juurdepääsu, mida neil on vaja oma asjakohaste volituste täieulatuslikuks kasutamiseks. OLAFi puhul hõlmavad need õigused ka õigust korraldada juurdlusi, sealhulgas teha kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, kooskõlas määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb OLAF juurdlusi.

### **Delegeeritud volituste rakendamine**

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklites 9 ja 17 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile kuni 31. detsembrini 2028.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 9 ja 17 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artiklite 9 ja 17 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

## Artikkel 21

### Komiteemenetlus

1. Artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud erieesmärgi puhul abistab komisjoni komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

2. Artikli 3 lõike 2 punkti d alapunktis i osutatud erieesmärgi puhul abistab komisjoni komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 4.

3. Artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärgi puhul abistab komisjoni määruse (EÜ) nr 178/2002 artikliga 58 moodustatud alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.

Kui komitee arvamus saadakse kirjaliku menetluse teel, lõpetatakse nimetatud menetlus ilma tulemust saavutamata arvamuse esitamiseks ettenähtud tähtaja jooksul, kui komitee eesistuja nii otsustab või kui enamik komitee liikmeid seda taotleb.

Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

## V PEATÜKK

### ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

#### Artikkel 22

##### **Teavitamine, teabevahetus ja avalikustamine**

1. Liidu rahaliste vahendite saajad tunnistavad liidu rahaliste vahendite päritolu ja tagavad selle nähtavuse (eriti meetmeid ja nende tulemusi reklaamides), andes eri sihtrühmadele, sealhulgas meediale ja üldsusele selle kohta asjakohast teavet.
2. Komisjon rakendab programmi ning selle meetmete ja tulemustega seotud teavitus- ja teabevahetusmeetmeid. Programmile eraldatud rahalised vahendid peavad ühtlasi aitama kaasa liidu poliitiliste prioriteetide tutvustamisele, niivõrd kui need on seotud artiklis 3 osutatud eesmärkidega.
3. Komisjon (Eurostat) võtab teavitus- ja teabevahetusmeetmeid artikli 3 lõike 2 punktis f osutatud erieesmärgi täitmise, sealhulgas selle meetmete ja tulemuste suhtes, mis seonduvad Euroopa statistika arendamise, tegemise ja levitamisega, kooskõlas määruses (EÜ) nr 223/2009 sätestatud statistikapõhimõtetega.

#### Artikkel 23

##### **Kehtetuks tunnistamine**

Määrused (EL) nr 99/2013, (EL) nr 1287/2013, (EL) nr 254/2014, (EL) nr 258/2014, (EL) nr 652/2014 ja (EL) 2017/826 tunnistatakse kehtetuks alates 1. jaanuarist 2021.

## Artikkel 24

### Üleminekusätted

1. Käesolev määrus ei mõjuta määruste (EL) nr 99/2013, (EL) nr 1287/2013, (EL) nr 254/2014, (EL) nr 258/2014, (EL) nr 652/2014 ja (EL) 2017/826 alusel rakendatavate meetmete jätkumist või muutmist kuni nende meetmete lõpetamiseni ning nimetatud määrusi kohaldatakse nende meetmete suhtes kuni nende lõpetamiseni.
2. Programmi rahastamispaketist võib katta ka tehnilise ja haldusabi kulud, mis on vajalikud selleks, et tagada üleminek programmi ja selle eelkäijate, lõikes 1 loetletud õigusaktide alusel vastu võetud programmide meetmete vahel.
3. Vajaduse korral võib kanda eelarvesse assigneeringuid ka pärast 2027. aastat, et katta artikli 4 lõikega 3 ette nähtud kulusid, et oleks võimalik hallata meetmeid, mis ei ole 31. detsembriks 2027 veel lõpule viidud.

## Artikkel 25

### Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2021. Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel*

*president*

*Nõukogu nimel*

*eesistuja*

## **I LISA**

### **Rahastamiskõlblikud meetmed, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärki**

Rahastamiskõlblikud on järgmised meetmed, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punktis b osutatud erieesmärki:

1. Erakorralised veterinaar- ja fütosanitaarmed
- 1.1. Erakorralised veterinaar- ja fütosanitaarmed, mida võetakse juhul, kui on ametlikult kinnitust leidnud mõne III lisas osutatud loomataudi või zoonoosi esinemine või kui on ametlikult kinnitust leidnud taimekahjustaja esinemine või kui esineb otsene oht inim-, looma- või taimetervise seisundile liidus.

Esimeses lõigus osutatud meetmeid rakendatakse viivitamata ja neid kohaldatakse kooskõlas liidu õiguse asjakohaste sätetega.

- 1.2. Fütosanitaarvaldkonna eriolukordade puhul järgmised meetmed, mida liikmesriigid võtavad taimekahjustajate esinemise korral konkreetses piirkonnas:
  - a) hävitamise ja ennetamise meetmed, mis liikmesriigi pädev asutus võtab kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/2031 artikliga 17<sup>63</sup> või selle määruse artikli 28 lõike 1 või lõike 3 kohaselt vastu võetud liidu meetmetega liidu karantiinse taimekahjustaja suhtes;

---

<sup>63</sup> Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4).

- b) hävitamise ja ennetamise meetmed, mis liikmesriigi pädev asutus võtab kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikli 29 lõikega 1, artikli 30 lõikega 1 või artikli 30 lõikega 4 taimekahjustaja suhtes, mis ei ole kantud liidu karantiinsete taimekahjustajate loetellu, kuid mida võib käsitada karantiinse taimekahjustajana vastavalt kõnealuse määruse nimetatud artiklites osutatud kriteeriumidele;
- c) täiendavad kaitsemeetmed, mille eesmärk on takistada sellise taimekahjustaja levikut, mille tõrjeks on vastu võetud määruse (EL) 2016/2031 artikli 28 lõike 1 ja artikli 30 lõike 1 kohased liidu meetmed, välja arvatud käesoleva punkti alapunktides a ja b osutatud taimekahjustaja hävitamise ja ennetamise meetmed, kui need meetmed on olulised selleks, et kaitsta liitu kõnealuse taimekahjustaja edasise leviku eest.

### 1.3. Liidu toetust võivad saada ka järgmised meetmed:

- 1.3.1. kaitse- ja ennetamise meetmed, mis võetakse juhul, kui mõni III lisas loetletud loomataud või zoonoos esineb või levib kolmandas riigis, liikmesriigis või ülemeremaal või -territooriumil, ohustades otseselt tervisealast olukorda liidus, samuti kaitsemeetmed või muu asjakohane tegevus, millega toetatakse taimede tervislikku seisundit liidus;
- 1.3.2. käesolevas lisas osutatud meetmed, mida viivad ellu vähemalt kaks liikmesriiki, kes teevad loomataudi või taimekahjustaja puhangu tõrjeks tihedat koostööd;
- 1.3.3. biopreparaatide varude hankimine, mis on ette nähtud III lisas loetletud loomataudide või zoonooside tõrjeks, kui komisjon liikmesriigi taotlusel leiab, et selliste varude hankimine on asjaomases liikmesriigis vajalik;
- 1.3.4. biopreparaatide varude või vaktsiinidooside hankimine, kui mõne III lisas loetletud loomataudi või zoonoosi esinemine või levik kolmandas riigis või liikmesriigis võib ohustada liitu.

## 1.4. Rahastamiskõlblikud kulud

### 1.4.1. Erakorralised veterinaarmed

Alljärgnevad kulud, mis liikmesriigid on kandnud artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud meetmete võtmisel, võivad kõnealuse lõike alusel olla rahastamiskõlblikud:

- a) kulud, mis tulenevad tapetud või hukatud loomade väärtuse hüvitamisest omanikele nende loomade turuväärtuse piires, mis oleks saadud juhul, kui nad ei oleks haigestunud;
- b) loomade hukkamise või tapmise kulud ja sellega seotud tarnspordikulud;
- c) kulud, mis tulenevad hävitatud loomsete toodete väärtuse hüvitamisest omanikele, taudikahtluse tekkimisele või kinnituse leidmisele vahetult eelnenud turuväärtuse piires;
- d) kulud, mis tulenevad põllumajandusettevõtete ja seadmete puhastamisest, desinfektatsioonist või desinfitseerimisest ning mis põhinevad patogeeni epidemioloogial ja tunnustel;
- e) kulud, mis tulenevad saastunud sööda transpordist ja hävitamisest, ja kui saastunud seadmeid ei ole võimalik desinfitseerida, ka nende hävitamisest;
- f) kulud, mis on tingitud vaktsiinide ja peibutussöödade ostmisest, säilitamisest, haldamisest või jaotamisest ning vaktsineerimisest enesest, kui komisjon on teinud otsuse või andnud heakskiidu selliseks tegevuseks;
- g) kulud, mis tulenevad rümpade võimalikust transpordist ja kõrvaldamisest;
- h) nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel kulud, mis on tulenenud piirangutsoonis järelevalve ja liikumiseelsete testide tegemiseks vajalikest seroloogilistest või virooloogilistest testidest, ja kõik muud taudi likvideerimise jaoks olulised kulud.

#### 1.4.2. Erakorralised fütosanitaarmed

Artikli 3 lõike 2 punkti e kohaseid toetusi võib anda järgmiste kulude jaoks, mida liikmesriigid on kandnud nimetatud artiklis osutatud meetmete võtmisel:

- a) meetmetega otseselt seotud personali kulud, olenemata personali staatusest, samuti seadmete rentimise, äratarvitatavate asjade ja muu vajaliku materjali, töötlemisvahendite, proovide võtmise ja laboriuuringutega seotud kulud;
- b) kolmandate isikutega meetmete osaliseks teostamiseks sõlmitud teenuslepingute kulud;
- c) kulud seoses hüvitistega ettevõtjatele või omanikele, kes tegelevad taimede, taimsete saaduste ja muude objektide töötlemise, hävitamise ja kõrvaldamisega ning valduste, maa, vee, mulla, kasvusubstraatide, rajatiste, masinate ja seadmete puhastamise ning desinfitseerimisega;
- d) kulud seoses asjaomastele omanikele hävitatud taimede, taimsete saaduste ja muude objektide väärtuse hüvitamisega pärast määruse 2016/2031 artiklis 17, artikli 28 lõikes 1, artikli 29 lõikes 1 ja artikli 30 lõikes 1 osutatud meetmete võtmist, vastavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide turuväärtuse piires, mis oleks saadud, kui neid meetmeid ei oleks võetud; võimalik jääkväärtus arvatakse hüvitisest maha; ning
- e) nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel kulud, mis on kantud muude kui punktides a–d osutatud vajalike meetmete elluviimiseks.

Omanikele makstav punktis d osutatud hüvitis on rahastamiskõlblik üksnes juhul, kui meetmed on võetud pädeva asutuse järelevalve all.

## 2. Iga- ja mitmeaastased veterinaar- ja fütosanitaarprogrammid

### 2.1. Iga- ja mitmeaastaseid veterinaar- ja fütosanitaarprogramme III lisas loetletud loomahaiguste ja zoonooside ning taimakahjustajate likvideerimiseks ja hävitamiseks, tõrjeks ja seireks tuleb rakendada kooskõlas liidu õiguse asjakohaste sätetega.

Tingimused, millele meede peab toetuse saamiseks vastama, sätestatakse artiklis 16 osutatud tööprogrammis.

Programmid esitatakse komisjonile kavandatavale rakendusperioodile eelneva aasta 31. maiks.

Komisjon teatab liikmesriikidele igal aastal 30. novembriks:

- a) nende riiklike programmide loetelu, mis on tehniliselt heaks kiidetud ja mille osas on tehtud kaasrahastamise ettepanek;
- b) igale kavale eraldatud esialgse summa;
- c) igale kavale eraldatava liidu rahalise toetuse esialgse ülempiiri ning
- d) kõik esialgsed tingimused, millest liidu rahaline toetus võib sõltuda.

Komisjon kiidab riiklikud programmid ja nende rahastamise heaks iga aasta 31. jaanuariks toetuse andmise kokkuleppega, mis käsitleb võetavaid meetmeid ja kantavaid kulusid.

Pärast seda, kui toetusesaajad on esitanud rakendusaasta 31. augustiks finantsvahearanded, võib komisjon vajaduse korral muuta toetuslepinguid kogu rahastamiskõlblikkuse perioodi suhtes.

#### 2.1a. Rahastamiskõlblikud kulud

##### 2.1a.1. Järgmised kulud, mis liikmesriigid on kandnud riiklike veterinaarprogrammide rakendamisel, võivad saada liidu kaasrahastamist:

- a) loomadelt proovide võtmisega seotud kulud;

- b) katsetega seotud kulud tingimusel, et need piirduvad järgmisega:
  - i) testikomplektide, reaktiivide ning identifitseeritavate ja spetsiaalselt laborikatseteks kasutatud tarvikutega seotud kuludega;
  - ii) katsete tegemises otseselt osalenud personali kuludega, olenemata personali staatusest;
- c) kulud, mis tulenevad tapetud või hukatud loomade väärtuse hüvitamisest omanikele nende loomade turuväärtuse piires, mis oleks saadud juhul, kui nad ei oleks haigestunud;
- d) loomade hukkamise ja tapmise kulud;
- e) kulud, mis tulenevad hävitatud loomsete toodete väärtuse hüvitamisest omanikele, taudikahtluse tekkimisele või kinnituse leidmisele vahetult eelnenud turuväärtuse piires;
- f) programmi raames kasutatud vaktsiinidooside või vaktsiinide ja peibutussöödade ostmise, säilitamise, haldamise ja jaotamise ning vaktsineerimise enda kulud;
- g) kulud, mis tulenevad põllumajandusettevõtete ja seadmete puhastamisest, desinfitseerimisest või desinfektatsioonist ning mis põhinevad patogeeni epidemioloogial ja tunnustel, ning
- h) nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel kulud, mis on kantud muude kui punktides a–g osutatud vajalike meetmete elluviimiseks.

Esimese lõigu punkti c kohaldamiseks lahutatakse hüvitisest loomade võimalik jääkväärtus.

Esimese lõigu punkti d kohaldamiseks lahutatakse hüvitisest kuumtöödeldud, kuid inkubeerimata munade jääkväärtus.

2.1a.2. Järgmised kulud, mis liikmesriigid on kandnud riiklike fütosanitaarprogrammide rakendamisel, võivad saada liidu kaasrahastamist:

- a) proovide võtmise kulud;
- aa) visuaalsete kontrollide kulud;
- b) katsetega seotud kulud tingimusel, et need piirduvad järgmisega:
  - i) kulud, mis on seotud identifitseeritavate ja just nendeks katseteks kasutatud testikomplektide, reaktiivide ja tarvikutega;
  - ii) katsete tegemises otseselt osalenud personali kulud, olenemata personali staatusest;
- c) meetmetega otseselt seotud personali kulud, olenemata personali staatusest, samuti seadmete rentimise, äratarvitatavate asjade ja muu vajaliku materjali, töötlemisvahendite, proovide võtmise ja laboriuuringutega seotud kulud;
- d) kolmandate isikutega meetmete osaliseks teostamiseks sõlmitud teenuslepingute kulud;
- e) kulud seoses hüvitistega ettevõtjatele või omanikele, kes tegelevad taimede, taimsete saaduste ja muude objektide töötlemise, hävitamise ja kõrvaldamisega ning valduste, maa, vee, mulla, kasvusubstraatide, rajatiste, masinate ja seadmete puhastamise ning desinfitseerimisega;
- f) kulud seoses asjaomastele omanikele hävitatud taimede, taimsete saaduste ja muude objektide väärtuse hüvitamisega pärast määruse 2016/2031 artiklis 17, artikli 28 lõikes 1, artikli 29 lõikes 1 ja artikli 30 lõikes 1 osutatud meetmete võtmist, vastavate taimede, taimsete saaduste ja muude objektide turuväärtuse piires, mis oleks saadud, kui neid meetmeid ei oleks võetud; võimalik jääkväärtus arvatakse hüvitisest maha; ning

- g) nõuetekohaselt põhjendatud erandjuhtudel kulud, mis on kantud muude kui punktides a–f osutatud vajalike meetmete elluviimiseks.

Omanikele makstav punktis f osutatud hüvitis on rahastamiskõlblik üksnes juhul, kui meetmed on võetud pädeva asutuse järelevalve all.

2.2. Juhul kui mõne III lisas loetletud loomataudi või zoonoosi esinemine või levik võib tõenäoliselt ohustada tervisealast olukorda liidus, võivad liikmesriigid selleks, et kaitsta liitu mõne kõnealuse loomataudi või zoonoosi sissetoomise eest, või kui on vaja võtta kaitsemeetmeid taimede tervisliku seisundi kaitseks liidus, lisada riiklikesse programmidesse meetmed, mida tuleb rakendada kolmandate riikide territooriumil koostöös asjaomaste riikide ametiasutustega. Samadel asjaoludel ja samal eesmärgil võib liidu rahalist toetust anda otse kolmandate riikide pädevatele asutustele.

2.3. Fütosanitaarprogrammide puhul võivad liidu rahalist toetust saada järgmised liikmesriikide meetmed:

- a) teatava ajavahemiku möödudes tehtavad uuringud, millega kontrollitakse vähemalt:
- liidu karantiinsete taimekahjustajate esinemist ning seda, kas esineb märke või sümptomeid sellise taimekahjustaja esinemisest, mille puhul tuleb võtta määruse (EL) 2016/2031 artiklis 29 osutatud meetmeid või kõnealuse määruse artikli 30 lõike 1, määruse (EL) 2016/20131 artikli 22 lõike 1 või asjakohasel juhul määruse (EL) nr 2017/625 artiklite 47–77 kohaselt vastu võetud meetmeid;
  - prioriteetseid taimekahjustajaid määruse (EL) 2016/2031 artikli 24 lõike 1 kohaselt;

- b) teatava ajavahemiku järel tehtavad uuringud, millega kontrollitakse seda, kas esineb muid kui punktis a osutatud taimekahjustajaid, mis võivad kujutada endast liidule uut ohtu ning mille sissepääsul või levikul võib olla oluline mõju liidu territooriumil;
- c) hävitamise ja ennetamise meetmed, mis liikmesriigi pädev asutus võtab kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikliga 17 või selle määruse artikli 28 lõike 1 või 3 kohaselt vastu võetud liidu meetmetega liidu karantiinse taimekahjustaja suhtes;
- d) hävitamise ja ennetamise meetmed, mis liikmesriigi pädev asutus võtab kooskõlas määruse (EL) 2016/2031 artikli 29 lõikega 1, artikli 30 lõikega 1 või artikli 30 lõikega 4 taimekahjustaja suhtes, mis ei ole kantud liidu karantiinsete taimekahjustajate loetellu, kuid mida võib käsitada karantiinse taimekahjustajana vastavalt kõnealuse määruse nimetatud artiklites osutatud kriteeriumidele;
- e) täiendavad kaitsemeetmed, mille eesmärk on takistada sellise taimekahjustaja levikut, mille tõrjeks on vastu võetud määruse (EL) 2016/2031 artikli 28 lõike 1 ja artikli 30 lõike 1 kohased liidu meetmed taimekahjustaja leviku takistamiseks, välja arvatud punktides c ja d osutatud taimekahjustaja hävitamise ja ennetamise meetmed ja punktis f osutatud leviku tõkestamise meetmed, kui need meetmed on olulised selleks, et kaitsta liitu kõnealuse taimekahjustaja edasise leviku eest;
- f) meetmed, mille eesmärk on takistada sellise taimekahjustaja levikut, mille tõrjeks on vastu võetud määruse (EL) 2016/2031 artikli 28 lõike 2 või artikli 30 lõike 3 kohased liidu meetmed taimekahjustaja leviku takistamiseks saastunud alal, kust taimekahjustajaid ei ole võimalik hävitada, kui need meetmed on olulised selleks, et kaitsta liitu kõnealuse taimekahjustaja edasise leviku eest.

Kõnealuste meetmetega hõlmatud taimekahjustajate loetelu määratakse kindlaks artiklis 16 osutatud töökavas.

**2a. Liidu rahastamist võib anda liikmesriikidele taimekahjustajate tõrjeks mõeldud fütosanitaarprogrammide rakendamiseks ELi toimimise lepingu artikli 355 lõikes 1 osutatud liidu äärepoolseimates piirkondades, mis on määruse (EL) 2016/2031 territoriaalsest kohaldamisalast välja jäetud, kooskõlas määruse (EL) nr 228/2013 artiklis 24 sätestatud eesmärkidega („programmid äärepoolseimates piirkondades“). Need programmid hõlmavad tegevust, mis on vajalik selleks, et tagada nimetatud piirkondades kehtivate taimekahjustajate tõrje riiklike või liidu tasandi eeskirjade korrektne rakendamine.**

3. Loomade heaolu edendamist toetav tegevus.
4. Määruse (EL) 2017/625 artiklites 92, 95 ja 97 osutatud Euroopa Liidu referentlaborid ja määruse (EL) 2016/1012 artiklis 29 osutatud Euroopa Liidu referentkeskused.
- 4a. Akrediteeringu saamine seoses uuringu- ja diagnoosimise meetoditega riiklikus taimetervise referentlaboris kuni kolmeks aastaks pärast Euroopa Liidu referentlabori määramist konkreetses valdkonnas.
5. Määruse (EL) 2017/625 artiklis 112 osutatud koordineeritud kontrolliprogrammid ning teabe ja andmete kogumine.
6. Toidujäätmete tekke vältimise ja toidupettuse vastu võitlemisega seotud tegevus.
7. Toidu säästvat tootmist ja tarbimist toetav tegevus.
8. Andmebaasid ja elektroonilised teabehaldussüsteemid, mis on vajalikud artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärgiga seotud õigusaktide tulemuslikuks ja tõhusaks rakendamiseks ning millel on tõendatud lisaväärtus liidu jaoks tervikuna.
9. Ametliku kontrolli eest vastutavate pädevate asutuste ja loomataudide või taimekahjustajate ohjamise ja/või ennetamisega tegelevate muude asutuste töötajate koolitus, nagu on osutatud määruse (EL) 2017/625 artiklis 130.

10. Liikmesriikide ekspertide reisi-, majutus- ja elamiskulud, kui komisjon määrab nad abiks oma ekspertidele vastavalt määruse (EL) 2017/625 artikli 116 lõikele 4 ja artikli 120 lõikele 4.
11. Tehniline ja teaduslik töö, sealhulgas uuringud ja koordineerimistegevus, mida on vaja selleks, et tagada artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärgiga seotud valdkonna õigusaktide nõuetekohane rakendamine ning nende kohandamine vastavalt teaduse, tehnoloogia ja ühiskonna arengule.
12. Liikmesriikide või rahvusvaheliste organisatsioonide tegevus, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärki ja toetatakse selle eesmärgiga seotud eeskirjade väljatöötamist ja rakendamist.
13. Ühe või mitme liikmesriigi korraldatavad projektid, mille eesmärk on parandada artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärgi täitmise tõhusust uuenduslike võtete ja tavade kaudu.
14. Toetus liidu ja liikmesriikide teavitamise ja teadlikkuse suurendamise algatustele, mille eesmärk on tagada toidu parem, nõuetekohane ja kestlik tootmine ja tarbimine, sealhulgas toidujäätmete tekke vältimise ja toidupettuste vastu võitlemisega seotud tegevus, ning muudele algatustele, mis aitavad tagada taimede ja loomade tervise ning toidu- ja söödaohutuse kõrget taset, artikli 3 lõike 2 punktis e osutatud erieesmärgi valdkonnas rakendatavate nõuete raames.
15. Meetmed inimeste, loomade ja taimede tervise ning loomade heaolu kaitseks, mida rakendatakse liidu piiril kolmandatest riikidest saabuvate loomade, loomsete saaduste, taimede, taimsete saaduste ja muude asjakohaste objektide suhtes.

---

## **II LISA**

### **Rahastamiskõlblikud meetmed, millega täidetakse artikli 3 lõike 2 punktis f osutatud erieesmärki**

Liidu poliitika rakendamiseks on vaja kvaliteetset, võrreldavat ja usaldusväärset statistilist teavet liidu majandusliku, sotsiaalse, territoriaalse ja keskkonna olukorra kohta. Lisaks võimaldab Euroopa statistika kodanikel aru saada demokraatlikust protsessist, selles osaleda ja pidada arutelusid liidu praeguse olukorra ja tuleviku üle.

Koos määrusega (EÜ) nr 223/2009 Euroopa statistika kohta ning konkreetselt viitega määruse (EÜ) nr 223/2009 artiklis 2 sätestatud statistikaasutuste ametialasele sõltumatusele ja muudele statistikaalastele põhimõtetele nähakse programmiga ette Euroopa statistika arendamise, tegemise ja levitamise üldine raamistik aastateks 2021–2027. Euroopa statistikat arendatakse, tehakse ja levitatakse kõnealuse raamistiku alusel ning kooskõlas Euroopa statistika tegevusjuhise põhimõtete ja määruse (EÜ) nr 223/2009 artikli 12 lõike 1 kohaste kvaliteedikriteeriumidega, tehes selleks tihedat ja kooskõlastatud koostööd Euroopa statistikasüsteemi raames.

Kõnealuse raamistiku alusel arendatav, tehtav ja levitatav Euroopa statistika aitab kaasa ELi toimimise lepingus sätestatud ja komisjoni strateegilistes prioriteetides põhjalikumalt käsitletud liidu tegevuspõhimõtete elluviimisele.

Selle mitmeaastase programmi eesmärk on säilitada Euroopa statistikasüsteemi juhtpositsioon statistikavaldkonnas ja seda laiendada. Komisjon tagab iga-aastaste tööprogrammide ettevalmistamisel tulemusliku prioriteetide seadmise ning statistika prioriteetide iga-aastase läbivaatamise ja vastava aruandluse. Iga-aastaste tööprogrammide eesmärk on seega tagada, et Euroopa statistikat oleks võimalik teha riikide ja liidu tasandil olemasolevate vahendite abil.

Pidevat teadustegevust ja innovatsiooni saab pidada peamisteks tõuketeguriteks Euroopa statistika kaasajastamisel ja Euroopa statistika kvaliteedi parandamisel. Seetõttu peaks see mitmeaastane programm investeerima märkimisväärselt tegevuse laiendamisse uute meetodite ja uue metoodika arendamise ning statistika tegemiseks uute andmeallikate analüüsimise valdkonnas.

**Artikli 3 lõike 2 punktis f** osutatud erieesmärgi täitmiseks tehakse järgmist:

### **Majandus- ja rahaliit, üleilmastumine ja kaubandus**

- pakutakse kvaliteetset, võrreldavat ja usaldusväärset statistikat, mis toetab ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust ja liidu aastast majandusarengu jälgimise ja suunamise tsüklit;
- pakutakse Euroopa majanduse põhinäitajaid, neid vajaduse korral edasi arendades;
- pakutakse statistikat ja metoodilisi suuniseid investeeringute ja eelarveliste vahendite statistilise käsitlemise kohta, et toetada majanduslikku lähenemist, finantsstabiilsust ja töökohtade loomist;
- pakutakse statistikat omavahendite ning ELi töötajate töötasude ja pensionide kohta;
- mõõdetakse paremini kaubavahetust, mida toetatakse üksikandmete vahetamisega Euroopa statistikasüsteemi piires, teenustekaubandust, välismaiseid otseinvesteeringuid, üleilmseid väärtusahelaid ja üleilmastumise mõju liidu majandusele;
- analüüsitakse andmete kättesaadavust ja võimalust teha statistikat reformi tugiprogrammi toetuseks.

## **Ühtne turg, innovatsioon ja digiüleminek**

- pakutakse kvaliteetset ja usaldusväärset statistikat ühtse turu ning innovatsiooni ja teadusuuringute põhivaldkondade jaoks;
- pakutakse rohkem ja õigeaegsemaid statistilisi andmeid koostöömajanduse ja digiteerimise mõju kohta Euroopa ettevõtetele ja kodanikele;
- analüüsitakse andmete kättesaadavust ja võimalust teha statistikat Euroopa kaitsealase tegevuskava jaoks.

## **Euroopa sotsiaalne mõõde**

- pakutakse kvaliteetset, õigeaegset ja usaldusväärset statistikat, et toetada Euroopa sotsiaalõiguste sammast, liidu oskuste poliitikat ja muid liidu sotsiaalpoliitika valdkondi;
- pakutakse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga seonduvat statistikat;
- täiendatakse rändestatistikat eelkõige seoses rändajate olukorra ja lõimumisega ning varjupaigataotlejate haridusvajaduste ja kvalifikatsiooniga;
- arendatakse uusi 2021. aasta järgsete rahva ja eluruumide loenduste programme ja rahvastikustatistikat;
- pakutakse vananemisega seotud statistikat ja rahvastikuprognose, et toetada vananeva ühiskonnaga seotud poliitikat;
- analüüsitakse andmete kättesaadavust ja võimalust teha statistikat järgmistes valdkondades:
  - statistika soolise vägivalla kohta;
  - oskuste satelliitkontod;
- uuritakse deklareerimata tööga seotud metodoloogilisi ja muid küsimusi, et toetada deklareerimata töö vastast Euroopa platvormi.

## **Kestlik areng, loodusvarad ja keskkond**

- jälgitakse edusamme kestliku arengu eesmärkide saavutamisel;
- arendatakse statistikat, et toetada energiasstrateegiat ja ringmajandust;
- pakutakse põhilist keskkonnastatistikat ja -näitajaid, sealhulgas jäätmete, vee, bioloogilise mitmekesisuse, metsade, maakasutuse ja maakatte kohta, ning keskkonnamajanduslikku arvepidamist;
- pakutakse kauba- ja reisijateveo statistikat liidu poliitika toetamiseks ja
- töötatakse välja täiendavad näitajad, et jälgida transpordi mitmeliigilisust ja üleminekut keskkonnasõbralikumatele transpordiliikidele;
- pakutakse õigeaegseid ja asjakohaseid andmeid ühise põllumajanduspoliitika, ühise kalanduspoliitika ning keskkonna, toiduga kindlustatuse ja loomade heaoluga seotud poliitikavaldkondade vajaduste täitmiseks;
- analüüsitakse andmete kättesaadavust ja võimalust teha statistikat järgmistes valdkondades:
  - statistika ELi plastikastrateegia toetuseks;
  - kliimaga seotud statistika.

## **Majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus**

- pakutakse õigeaegseid ja põhjalikke statistilisi näitajaid piirkondade, sealhulgas liidu äärepoolseimate piirkondade, linnade ja maapiirkondade kohta, et jälgida ja hinnata territoriaalse arengupoliitika tõhusust ja valdkondliku poliitika territoriaalset mõju;
- võetakse laialdasemalt kasutusele georuumilisi andmeid ja integreeritakse georuumiline teabevaldus süstemaatiliselt statistika koostamisse;
- analüüsitakse andmete kättesaadavust ja võimalust teha järgmist statistikat:
  - näitajad rahapesuvastase tegevuse kohta;
  - näitajad terrorismi rahastamise vastase võitluse kohta;
  - politsei- ja julgeolekuvaldkonna statistika.

## **Euroopa statistika ja selle väärtuse parem tutvustamine ja edendamine usaldusväärse allikana võitluses väärinfo vastu**

- edendatakse süstemaatiliselt Euroopa statistikat kui usaldusväärset tõendite allikat ning hõlbustatakse selle kasutamist, et faktide kontrollijad, teadlased ja avaliku sektori asutused saaksid seda kasutada võitluses väärinfo vastu;
- tõhustatakse olemasolevat dialoogi kasutajatega, et edendada Euroopa statistika väärtust ning hoolega jälgida nende vajadusi ja rahulolu;
- hõlbustatakse statistika kättesaadavust ja sellest arusaamist, muu hulgas esitades seda visuaalselt atraktiivsel ja interaktiivsel viisil ja pakkudes nõudmistele paremini kohandatud teenuseid, näiteks tellitavaid andmearuandeid ja iseteenindusel põhinevaid analüüse;
- võetakse meetmeid, et aidata harida nii kutselisi kasutajaid, kodanikke kui ka noori ning suurendada statistilist kirjaoskust;
- arendatakse edasi Euroopa statistika kvaliteedi tagamise raamistikku ja tehakse selle üle järelevalvet, sealhulgas vastastikuste hindamiste kaudu Euroopa statistika tegevusjuhise järgimise kohta liikmesriikides;
- tagatakse juurdepääs üksikandmetele teadusuuringute eesmärgil kooskõlas määruse (EÜ) nr 223/2009 artikliga 23, järgides andmekaitse ja statistilise konfidentsiaalsuse rangeid standardeid.

## **Andmerevolutsiooni ärakasutamine ja usaldusväärse aruka statistika kasutuselevõtt**

- kiirendatakse uute digitaalsete andmeallikate kasutuselevõttu mitmete allikatega keskkonnas ning pannakse alus usaldusväärsele arukale statistikale, et pakkuda uut reaaliajalähedast ja usaldusväärsetel algoritmidel põhinevat otstarbekohast statistikat;
- töötatakse välja uued lähenemisviisid, et oleks võimalik kasutada eravalduses olevaid andmeid privaatsust tagavate ja turvaliste mitmepoolsete arvutusmeetodite kaudu;
- edendatakse tipptasemel teadustegevust ja innovatsiooni ametlikus statistikas muu hulgas nii koostöövõrgustike kui ka Euroopa statistikaalaste koolitusprogrammide kaudu.

## Laiendatud partnerlused ja statistikaalane koostöö

- tugevdatakse ESSi partnerlust ja koostööd Euroopa Keskpankade Süsteemiga;
  - edendatakse partnerlust avaliku ja erasektori andmete valdajate ning tehnoloogiasektoriga, et hõlbustada statistika eesmärgil juurdepääsu andmetele, mitmest andmeallikast pärit andmete integreerimist ja uusima tehnoloogia kasutamist;
  - soodustatakse koostööd teadus- ja akadeemiliste ringkondadega, eelkõige seoses uute andmeallikate, andmeanalüüsi ja statistilise kirjaoskuse edendamisega;
  - jätkatakse koostööd rahvusvaheliste organisatsioonide ja kolmandate riikidega üldise ametliku statistika huvides.
-

### **III LISA**

#### **Loomataudide ja zoonooside loetelu**

- 1) Määruse (EL) 2016/429 artikli 5 lõikes 1, artikli 9 lõike 1 punktides a, b ja c ja artiklis 28 osutatud loomataudid;
  - 2) määruses (EÜ) nr 2160/2003 ja direktiivis 2003/99/EÜ osutatud zoonoosid ja zoonootilise toimega mõjurid;
  - 3) määruses (EÜ) nr 999/2001 osutatud transmissiivsed spongioossed entsefalopaatiad.
-

## IV LISA

### Näitajad

| Eesmärk                                                             | Näitaja                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Artikli 3 lõike 2 punktis a sätestatud eesmärgid                    | 1 – Uute kaebuste ja nõuete täitmata jätmise juhtumite arv kaupade ja teenuste vaba liikumise ja liidu riigihankealaste õigusnormide valdkonnas<br>2 – Teenustekaubanduse suhtes kehtivate piirangute indeks.<br>3 – Portaali „Teie Euroopa“ külastuste arv,<br>4 – Ühiste turujärelevalve kampaaniate arv. |
| Artikli 3 lõike 2 punktis b sätestatud eesmärgid                    | 1 - Toetust saavate VKEde arv<br>2 - Selliste toetust saanud ettevõtete arv, kes on sõlminud äripartnerluse                                                                                                                                                                                                 |
| Artikli 3 lõike 2 punktis c sätestatud eesmärgid<br>(i)<br><br>(ii) | 1 - Liikmesriikides riiklike standarditena rakendatavate Euroopa standardite osakaal Euroopa standardite koguarvust.<br>2 - Liidus heaks kiidetud rahvusvahelise finantsaruandluse ja auditeerimise standardite protsent.                                                                                   |
| Artikli 3 lõike 2 punktis d sätestatud eesmärgid<br>(i)<br><br>(ii) | 1 – Tarbijaindeks.<br>2 – Finantsteenuste valdkonnas peetud avalike konsultatsioonide käigus toetusesaajate esitatud seisukohavõttude ja vastuste arv.                                                                                                                                                      |
| Artikli 3 lõike 2 punktis e sätestatud eesmärgid                    | 1 – Edukalt ellu viidud riiklike veterinaar- ja fütosanitaarprogrammide arv.                                                                                                                                                                                                                                |
| Artikli 3 lõike 2 punktis f sätestatud eesmärgid                    | 1- Internetis avaldatud statistika mõju: veebis viitamiste ning positiivsete/negatiivsete arvamuste arv.                                                                                                                                                                                                    |